DE NOORDWIJKSE METHODE

Tekstboekje
Groep 1 + 2 + 3a
Thema Voeding en gezondheid

Inhoudsopgave

Onderzoekend lezen, luisteren en kijken met de Denkbubbels 2
Wat vind je in dit tekstboekje? 3
Hoe gebruik je dit tekstboekje? 5
Technisch lezen 6
Inspiratielijst werkvormen technisch lezen 6
BAK/WAK-woordenlijsten 7
BAK-woordenlijst groep 1 Voeding en gezondheid 7
BAK-woordenlijst groep 2 Voeding en gezondheid 8
WAK-woordenlijst groep 3 Voeding en gezondheid 9
Thema-woordenlijst groep 1-2-3a Voeding en gezondheid 10
Liedsuggesties 11
Boekensuggesties 15
Uitgewerkte lessen 21
Meneer beer heeft honger 22
Boer Boris op de markt 34
Anna en haar groentetuintje 44
Groentesoep 53
Rupsje Nooitgenoeg 62
Boer Boris en het gebroken been 71
De grote poepposter 80
Röntgenfoto 87
Dokter 97
Skelet 104
Proefje waterzuivering 114
Teksten 125
Tabel tekstsoorten en werkvormen 128
8 werkvormen per ronde 131

Onderzoekend lezen, luisteren en kijken met de Denkbubbels

Dit tekstboekje dat je nu leest, hoort bij het thema voeding en gezondheid van De Noordwijkse Methode. Je vindt hier elf verschillende teksten met bijbehorende taal-, lees- en schrijfopdrachten en daarnaast nog extra teksten en werkvormen die je kunt kiezen.
In de opbouw van de opdrachten is uitgegaan van herhaald lezen van teksten, steeds met een ander leesdoel. We onderscheiden hierbij vier rondes. Aan elke ronde zijn Denkbubbelvragen gekoppeld:

Ronde 1: betekenisronde
Bij de eerste keer lezen, luisteren of kijken gaat het over algemeen begrip (Waar gaat de tekst eigenlijk over?)

Ronde 2: detailronde
Bij de tweede keer lezen, luisteren of kijken gaat het over de details in de tekst (wat betekent dit woord, hoe liggen de verbanden in de tekst, welke details zijn belangrijk, waar vind ik die precies). Verbanden leggen binnen de context.

Ronde 3: contextronde
Bij de derde keer lezen gaan de kinderen aan de slag met afgeleid niveau (wat bedoelt de schrijver, wat vind ik daarvan, wat zegt die andere tekst hierover). Er wordt een transfer gemaakt naar andere contexten (verbanden leggen en persoonlijke relevantie).

Ronde 4: Reflectieronde
Bij de 4e leesronde controleren we of de leesdoelen zijn behaald.

Wat vind je in dit tekstboekje?

Woordenschat
Gekoppeld aan het thema en de teksten in dit boekje, vind je woordenschatlijsten. Deze woordenschatlijsten zijn gekoppeld aan de BAK-woordenlijst (Basiswoordenlijst Amsterdamse Kleuters) voor groep 1 en 2 en de WAK-woordenlijst (Woordenlijst Amsterdamse Kinderen) voor groep 3 t/m 8. Deze lijsten zijn in 2007 in opdracht van het Ministerie van OC&W ontwikkeld als checklist voor het ontwikkelen van een goede woordenschat op de basisschool. De Noordwijkse Methode heeft woorden uit de BAK-lijst en de WAK-lijst geselecteerd die passen bij het thema. Wij raden aan om tijdens het thema aandacht te besteden aan deze woorden. Veel van de woorden zullen terugkomen in de teksten van onderzoekend lezen, luisteren en kijken.

Boeksuggesties
Naast de teksten in dit boekje die je inzet voor technisch lezen, onderzoekend lezen en taalopdrachten in de verschillende leesrondes, is het belangrijk om te werken aan leesplezier en zelfstandig lezen. Daarom vind je in dit tekstboekje thema gerelateerde boeksuggesties ter stimulering van het zelfstandig lezen in de klas. We adviseren om boeken te lenen bij de bibliotheek of waar nodig aan te schaffen.

Teksten met uitgewerkte lessuggesties voor de leesrondes
In dit tekstboekje zijn 11 uitgewerkte teksten te vinden. De teksten sluiten aan bij de atelierlessen en vormen een verdieping of verbreding van het thema. Je gebruikt per week 1 tekst. Hierbij is bewust gekozen voor diverse tekstsoorten, van nieuwsberichten tot gedichten en alle andere mogelijke tekstsoorten. Onder de tekst staat vermeld welke tekstsoort het is en welke taal-, lees- en woordenschatdoelen in de opdrachten aan bod komen. Vervolgens is per ronde een uitgewerkte werkvorm beschreven. Deze werkvormen sluiten aan bij de taal-en leesdoelen voor de bovenbouw. Het overzicht van deze doelen vind je in het *doelenoverzicht taal en lezen*. Als je een andere werkvorm of tekst wilt gebruiken kijk dan bij de extra werkvormen en teksten en lees deze in plaats van een uitgewerkte tekst.

Extra teksten en werkvormsuggesties
Naast de 11 teksten met uitgewerkte lessuggesties, vind je in dit boekje een extra verzameling themagerelateerde teksten die je kunt inzetten in je klas. Deze teksten zijn op tekstsoort geordend. Ook vind je een lijst met werkvormen per ronde. Deze kun je inzetten als alternatief voor de uitgewerkte werkvorm bij de 11 uitgewerkte lessen of als werkvorm bij de extra teksten.

Overzichtstabel met tekstsoorten en werkvormen
In bijlage 1 is een overzicht te vinden van alle tekstsoorten en werkvormen die aan bod komen in dit tekstboekje. Hierdoor wordt het voor de leerkracht inzichtelijk aan welke doelen en tekstsoorten allemaal gewerkt is.

Bijlagen bij de teksten
In het bijlagenboekje vind je werkbladen, woordkaartjes en andere printbladen die je kunt gebruiken bij de teksten en de opdrachten. Bij de teksten en opdrachten staat met een paperclip aangegeven of er een bijlage bij de tekst hoort.

Dyslexie
Kinderen met dyslexie kunnen moeite hebben met het lezen van standaard lettertypes. Het Kermit-lettertype in Word is speciaal ontworpen om letters beter van elkaar te onderscheiden, wat het lezen vergemakkelijkt. Door teksten in dit lettertype aan te bieden, sluit je beter aan bij hun behoeften.

Hoe gebruik je dit tekstboekje?

Herhaald lezen
Zoals je hierboven hebt kunnen lezen, zijn de teksten en opdrachten zo opgebouwd, dat je elke tekst meerdere keren kunt lezen. Dit versterkt het leesniveau, de woordenschat en het tekstbegrip.

Start leesronde 1, 2 en 3 met technisch lezen
We adviseren om een tekst eerst in te zetten ter oefening van het technisch lezen. In het bijbehorende doelenoverzicht taal en lezen (te vinden op de portal van De Noordwijkse Methode), vind je een overzicht van de technisch leesdoelen die je hieraan kunt koppelen. Als leerkracht kies je zelf welk doel je op dit moment relevant vindt voor jouw groep.
Tijdens ronde 1: Start met hardop klassikaal samen de tekst technisch lezen. Daarna nogmaals met gebruik van afwisselende werkvormen.
Tijdens ronde 2 en 3 onderzoekend lezen: Nogmaals technisch lezen toevoegen met afwisselende werkvormen.

Voor suggesties, zie de werkvormenlijst technisch lezen hieronder. LET OP: De kinderen doen deze werkvormen zoveel mogelijk in kleine groepjes met elkaar.

Planning in je weekrooster
Als school of leerkracht kies je zelf hoe vaak je de tekst en de opdrachten in wilt plannen. Voor optimaal leeseffect, adviseren we drie leesmomenten in de week met daaraan gekoppeld een reflectie/evaluatie van de leesdoelen:

1 x 30 minuten:
Introductie van de tekst, technisch lezen en eerste ronde onderzoekend lezen met een actieve opdracht.

2 x 15 minuten:
Ronde 2 en 3 van het onderzoekend lezen. Deze opdrachten kun je gezamenlijk doen of inplannen in de zelfstandige taken van de leerlingen.

1 x 10 minuten:
Ronde 4 van het onderzoekend lezen. In deze ronde evalueer je als leerkracht of de lees- en taaldoelen behaald zijn.

Eventueel kun je ervoor kiezen om de rondes te integreren in de vakateliers tijdens de middagen. Hierdoor kun je ook delen van je taalonderwijs naar de middag verschuiven en creëer je extra ruimte in je ochtendprogramma.

Hoe evalueer je de leesdoelen met je leerlingen
Aan het einde van de week reflecteer je op de doelen van die week in ronde vier. Je kunt deze ronde apart doen, of koppelen aan ronde 3. Kies zelf welke doelen je relevant vindt voor jouw groep en wilt evalueren.
Er zijn vier evaluatie opdrachten opgenomen in het tekstboekje, verdeeld over de 10 themaweken. Twee keer per thema is een woordschat testje. Test de woorden die jouw groep nog lastig vindt. Gebruik hierbij de BAK/WAK.
Twee keer per thema is er een evaluatie schrijfopdracht: Hierin komen schriftelijke taaldoelen aan bod. Let bij de evaluatie als extra evaluatiepunt op het goed toepassen van relevante spelling categorieën.

Technisch lezen

Het belang van technisch lezen
Om technisch lezen tot leven te laten komen in de klas, hebben wij verschillende werkvormen op een rijtje gezet. Deze helpen kinderen het plezier in lezen te ontdekken en actief te lezen.

Inspiratielijst werkvormen technisch lezen

Voorlezen
Lees voor uit een prentenboek of verhaal.

Discolezen
Zet een muziekje aan. De kinderen mogen dansen op hun plaats, zolang de muziek klinkt. Stopt de muziek? Dan' lezen' de kinderen in een boek.

Letterdans
Dans op muziek en stop om een letter te benoemen wanneer de muziek stopt.

Letterbingo
Speel bingo met eenvoudige letters en woorden: wanneer de kinderen deze letter of dit specifieke woord in de tekst tegenkomen, steken ze hun hand op/hun tong uit/gaan ze staan/draaien ze een rondje etc.

Letterdobbelsteen
Rol met een dobbelsteen met letters en laat kinderen een woord bedenken of zoeken dat met die letter begint.

Memory
Speel memory met kaartjes met woorden of letters.

Letterspeurtocht
Verstop verschillende letters in de klas. De kinderen gaan op zoek naar alle letters.

De letter van…
De kinderen gaan in een tekst op zoek gaan naar een specifieke letter. Bijvoorbeeld de 'm'. Hoeveel woorden vinden de kinderen met deze letter?

Letters en woorden joggen
De kinderen joggen op hun plaats en lezen verschillende woorden, bijvoorbeeld van YouTube: https://www.youtube.com/watch?v=fnSE_P5lMvY&list=PLdfJ-WvAMPTfRRNOzwnmcYbdjrZ21DzDA&index=2

Letters meppen
Leg letterkaartjes neer en pak vliegenmeppers. Iemand noemt een letter, de kinderen met vliegenmeppers meppen de betreffende letter. Wie is het snelst?

BAK/WAK-woordenlijsten

BAK-woordenlijst groep 1 Voeding en gezondheid

Lichaam	Het oog	Zuur
De neus	Het oor	Eten maken
Het gezicht	De huid	Gezond
Het hoofd	**Gezondheid**	De zeef
De borst	De hoofdpijn	De pan
De buik	De keelpijn	Winkel
De rug	Misselijk	De supermarkt
De bil	De pijn	De markt
De schouder	Het zeer	Bakken
De arm	Verkouden	Roeren
De elleboog	Hoesten	Mengen
De hand	Niezen	Snijden
De duim	Overgeven	Het schort
De pink	Spugen	Het eten
Het been	Lachen	Het drinken
De knie	Het bloed	De groente
De voet	Beter (hersteld)	Proeven
De teen	De prik	Lusten
De nek	De pleister e pleister	Groen
De hals	Het ziekenhuis	De plant
De keel	De wond/het wondje	Gieten
Het lijf	De ziekenwagen	De gieter
De kin	De zakdoek	Het zaadje
De wang	**Voeding**	De aarde (grond)
Het bot	Lekker	De grond (aarde)
De wimper	Zoet	
De wenkbrauw	Zout	

BAK-woordenlijst groep 2 Voeding en gezondheid

Lichaam	Gezondheid	Voeding
Het bot	Krabben	De groente
Het hart	Jeuken	De fruitschaal
De huid	Nakijken (oog)	Smaken
De kies (tand)	De beweging	Snoepen
De vrucht	Leven	Vers
De lucht (zuurstof)	De bacterie	Vet
De navel	Bibberen	Vies (smaak)
De neusdruppels	De bult	Zin (lust)
De oorpijn	Duizelig	De korst
De stem (praten)	De waterpokken	De klant
Het vel (huid)	De koorts	De kraam
De vuist	De zalf	Afrekenen
De wimper	De mazelen	Winkelen
De bloedneus	Rillen	Wegen
De kiespijn	De thermometer	De weegschaal
De melktand	Bleek zien	Afsnijden
De adem	Snuiten (neus)	Het zaad
Ademen	Rusten (slapen)	Zaaien
Ademhalen	Te pakken (ziek)	Het regenwater Het graan
	Thuis blijven	
	Het verband (wond)	De tuinslang
	Verzorgen	
	De beweging	
	De ambulance	

WAK-woordenlijst groep 3 Voeding en gezondheid

Lichaam	De wenkbrauw	**Voeding**
De bips	De stethoscoop	De vruchten
De botten	**Gezondheid**	Het fruit
De duim	De ambulance	Het kiemplantje
De elleboog	De blauwe plek	Het zaadje
De enkel	De bult	Schoffelen – Schoffelde – geschoffeld
De hals	De gewonde	Aarde
De kin	De griep	De wortels
De knie	De hechting	De kweekkas
De linkerhand	Beterschap	De tarwe
De linkervoet	De hoestdrank	Het koren
De middel (taille)	De gezondheid	De gieter
De middelvinger	De huisarts	De schep
De neusgaten	De jeuk	De snee (brood)
De pink	De kriebel	De tros (druiven)
De pols	De pleister	De portie
De rechterhand	Pijnlijk	De kassa
De rechtervoet	Verdoofd	De euro – de euro's
De rib	Zeer	De koper (klant)
De ringvinger	Gewond	De pinpas
De schouder	Bewusteloos	De verkoop
De snee	Het eczeem	De bakkerij
Het onderbeen	Het gips	De winkelier
Het scheenbeen	Het medicijn	De winkeljuffrouw
Het skelet	De verpleger – verpleegster	Het bedrag
Het vingerkootje	De wachtkamer	Het briefje
Het achterhoofd	De uitslag (huid)	Het muntstuk
Het voorhoofd	De verkoudheid	

Thema-woordenlijst groep 1-2-3a Voeding en gezondheid

Eten en voeding	Gezondheid	Het lichaam
De groente	De dokter	De heup
Het fruit	De patiënt	De schouder
Het recept	Het ziekenhuis	De knie
Bakken	De Medicijnen	De Teen
Koken	De Pillen	De Hand
Proeven	De Apotheek	Het Been
Het zuur	De thermometer	De arm
Het zout	De temperatuur	De borstkas
De smaak	De pleister	De rib
De schijf van vijf	De hoestdrank	De vinger
Gezond	De Zalf	De Voet
Ongezond	De Spuit	De Mond
Fit	De Buikpijn	De Tong
De kruiden	De drol	Het hoofd
De suiker	De diarree	De nek
De calorieën	De botbreuk	De schedel
De voedingsstoffen	Het skelet	De bovenarm
De spijsvertering	Het gewricht	De onderarm
De voedselketen	Het vingerkootje	Het bovenbeen
De voedselkringloop	De ruggengraat	De scheen
De voedselverspilling	Tuinieren	Het schouderblad
Zintuigen	De Gieter	Het Sleutelbeen
Ruiken	De Moestuin	Het Bot
Proeven	De Zaadjes	Het Orgaan
De tong	De aarde	De lever
Het speeksel	Zaaien	De galblaas
Keuken	Vormen	De Alvleesklier
De pan	Driehoek	De maag
De pollepel	Vierkant	De dunne darm
Wegen	Rond	De Dikke Darm
Het recept	Groot	De endeldarm
Het pond	Klein	De slokdarm
Onderhandelen	Lang	Overig
De marktkraam		De röntgenfoto
		Het Recept (koken en medicijn)

Liedsuggesties

Taart tafels vol taart, *Oliver Twist.*
https://www.youtube.com/watch?v=1KeDYji5OA4&list=RD1KeDYji5OA4&start_radio=1]

(En in het Engels: https://www.youtube.com/watch?v=zgdv7Ra_aW4)

Energie, *kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=t12Jsq5cmo8&list=RDt12Jsq5cmo8&start_radio=1

Kip, patat en appelmoes, *kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=5khPR0CiRtM&list=RD5khPR0CiRtM&start_radio=1

Pizza lied, *Andre van Duin*
https://www.youtube.com/watch?v=kTEEcxwBOMg

Fruiktshake, *Dirk Scheele*
https://www.youtube.com/watch?v=2Vyquf1hHWM

Morgen word ik vegetariër, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=lzS0PAfst58&list=RDlzS0PAfst58&start_radio=1

Smakelijk eten, *Juf Roos*
https://www.youtube.com/watch?v=JXrIFdMbLWo&list=RDJXrIFdMbLWo&start_radio=1

Op de tafel, *Liedjes voor peuters en kleuters*
https://www.youtube.com/watch?v=_wVTq6ODECk&list=RD_wVTq6ODECk&start_radio=1

Konijneneten, *Bart Peeters*
https://www.youtube.com/watch?v=4XTTJVuQSCg&list=RD4XTTJVuQSCg&start_radio=1

GROENTE IS GEZOND, *Zingverhalen*
https://www.youtube.com/watch?v=fUjgo1Urr9U&list=RDfUjgo1Urr9U&start_radio=1

De bakker steekt over oven aan, *PiPiP*
https://www.youtube.com/watch?v=ESfRBPS1Skw&list=RDESfRBPS1Skw&start_radio=1

Mijn dag bij de dokter, *PiPiP*
https://www.youtube.com/watch?v=KIaEKYVZh0w&list=RDKIaEKYVZh0w&start_radio=1

Bewegen is gezond, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=QUMygc3_JWA&list=RDQUMygc3_JWA&start_radio=1

Kom eet je bie ba boe ba bord nu leeg, *Kinderen voor kinderen*
https://www.youtube.com/watch?v=dj5KMqsAgEg&list=RDdj5KMqsAgEg&start_radio=1

De groenteman, *Harrie Jekkers*
https://www.youtube.com/watch?v=DSo7WPqGbdA&list=RDDSo7WPqGbdA&start_radio=1

Banaan, *Jeroen Schipper*
https://www.youtube.com/watch?v=hHKBEbc63gY&list=RDhHKBEbc63gY&start_radio=1

Ik hou van koek, *Koekiemonster*
https://www.youtube.com/watch?v=Bs9ep9I-2Ck&list=RDBs9ep9I-2Ck&start_radio=1

Snoep, *Ernst Bobbie en de rest*
https://youtu.be/SGyWTXhqjjs

Appels eten, *The Juniors*
https://youtu.be/WIKnteRKnAk

Radijs, *Amazing stroopwafels*
https://youtu.be/zoZd8UVPivo?si=h6IVXz_gLzZ36hJ2

Move Your Body!, Danny Go!
https://youtu.be/-y5yuLuw7KQ?si=8xvAs_GleKDnGpmp

Als je doorzet (Hersenen)
https://www.youtube.com/watch?v=k7kv-xCskHQ&t=14s

Vitamientjes, *Knuffy Koala*
https://youtu.be/QFCsxgUVszU?si=_4wdJ5bgpDbO6qfO

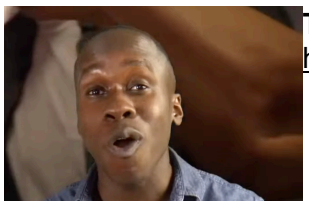
Broccoli en wortels, *Vlaams instituut gezond leven*
https://www.youtube.com/watch?v=lr1ntycsJ0Y

Boterhammen Boogie, *Dirk Scheele*
https://www.youtube.com/watch?v=KljbBxWYOQg

Het spijsverteringslied
https://youtu.be/znZSzEVYvi4?si=KheqXLvbVsQO-ndk

The Digestive System
https://youtube.com/shorts/tt3ixpX2Hnk?si=12WdV3CTz2H8xdAk

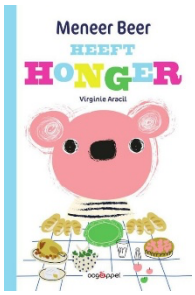
Lijst met liedjes over voeding en gezondheid
https://open.spotify.com/playlist/1WoC4KikjJev2vGy8tsNot

Dankuwel Heer voor het eten
https://www.youtube.com/watch?v=vpsOoyDZuwA&t=1s

Boekensuggesties

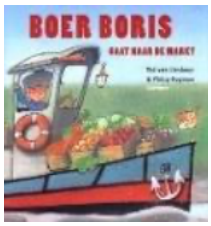
Nodig bij dit thema

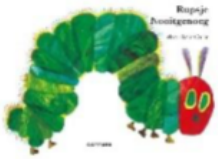
Meneer Beer heeft honger, *Virginie Aracil*
Hardcover prentenboek over een hongerige beer en verschillende smaaksensaties. Vanaf ca. 4 jaar.

Anna en haar groentetuintje *Kathleen Amant*
Anna gaat samen met papa een moestuin aanleggen. Ze kan haast niet wachten tot de plantjes groot genoeg zijn om op te eten. Prentenboek met eenvoudige illustraties in heldere kleuren. Vanaf ca. 3 jaar.

Boer Boris gaat naar de markt, *Ted Lieshout*
Boer Boris wil zijn oogst verkopen op de markt. Maar langs de ene weg mag hij niet lopen, op de andere niet met de auto rijden. Hoe moet hij nu bij de markt komen? Vierkant prentenboek met paginagrote, vrolijk gekleurde illustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 3 jaar.

Rupsje Nooitgenoeg *Eric Carle*
Rupsje Nooitgenoeg eet zich van maandag tot en met zaterdag vol met fruit. Op zaterdag snoept hij van taart, ijs, worst en nog veel meer lekkere dingen. Daarna bouwt hij een cocon voor zichzelf. Oblong prentenboek met kleurrijke collages, afgesneden pagina's en uitgestanste gaten. Vanaf ca. 3 jaar.

Informatieve boeken

Waarom moet ik… Gezond eten? *Kay Barnham*
Gezond eten is niet altijd lekker, maar toch is het belangrijk! Leer alles over gezonde voeding. Met gekleurde illustraties. Vanaf ca. 4 jaar.

Waar komt die banaan vandaan? *Marja Baeten*
Word je sterk van broccoli? En waarom zitten er pitten in een appel? Wat denk jij? Lees ook de antwoorden van vijf kinderen. Daarna volgt uitleg met tekeningen in kleur. Met ook kleurenfoto's. Vanaf ca. 5 jaar, zelf lezen vanaf ca. 8 jaar.

De dokter en de verpleegkundige *Liesbet Slegers*
Wat doen een dokter en een verpleegkundige? En hoe werken ze samen? Met kleurenillustraties. Informatief prentenboek. Vanaf ca. 4 jaar.

Willewete: Naar het ziekenhuis *Netty van Kaathoven*
Waarvoor moet je naar het ziekenhuis en wie werken daar allemaal? Prentenboek met informatie over het ziekenhuis, een versje, knutseltip, quiz en veel kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 jaar, zelf lezen voor goede lezers vanaf ca. 7 jaar.

Groot weetjesboek over kleine mensen *Stéphanie Ledu*
Wil je weten hoe je lichaam werkt? Kijk en lees van alles over de gezondheid, zintuigen en verzorging. Met kleine illustraties en een korte toelichting in een woord of zinnetje. Met kleine kleurenillustraties. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

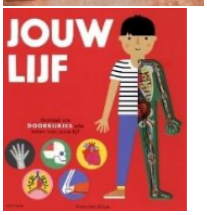
Mijn vijf zintuigen *Tracey Steffora*
Welke zintuigen ken jij? Lees hoe je kunt zien, horen, ruiken, proeven en voelen. Maxi-uitgave met grote kleurenfoto's. Voor o.a. uitbreiding woordenschat. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Kijk uit! Zo werken je zintuigen *Leon Read*
Juul en de Weetjes-Beer vertellen hoe de zintuigen werken waarmee je kunt voelen, kijken, horen, ruiken en proeven. Met enkele speciale doorkijkbladzijden, lees- en gesprekstips en vrij gestileerde illustraties in egale kleuren. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

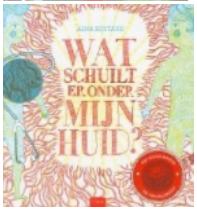
Kleine zaadjes worden groot *Kay Barnham*
Hoe verandert een zaadje in een plant? Lees en bekijk hoe een meisje en jongen dit allemaal meemaken als ze in de tuin werken. Met doetips en vrolijke kleurenillustraties. Vanaf ca. 5 t/m 7 jaar.

Jouw lijf *Hannah Alice & Nosy Crow*
Weet jij wat je lichaam allemaal kan? Ontdek wat de spieren doen, het skelet, de bloedsomloop, zenuwen en organen. Lees ook wat je lijf nodig heeft en hoe je gezond blijft. Met hardkartonnen pagina's, veel kleurenillustraties en doorkijkjes. Met begeleiding vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

Lekker eten *Esther Lekanne*
Vrolijk en informatief prentenboek over eten, spijsvertering en op een gezonde manier met voeding bezig zijn. Vanaf 6 jaar.

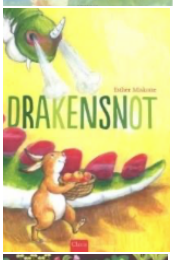

Wat schuilt er onder mijn huid? *Aina Bestard*
Hoe ziet je lichaam er vanbinnen uit? Met een rode, blauwe en groene lens zie je op de tekeningen spieren, botten, spijsvertering en ook een baby groeien! Met paginagrote kleurenillustraties in rood, blauw en groen. Vanaf ca. 5 t/m 8 jaar.

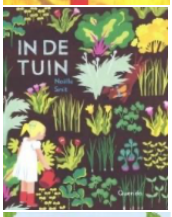
Fictieve boeken

Dokter Vos *Daan Remmerts de Vries*
Vos wil graag dokter zijn en zieke dieren beter maken. Maar alle dieren zijn gezond hebben hem niet nodig. Zo kan niemand ontdekken wat voor geweldige dokter hij is! Daar besluit Vos iets aan te doen. Prentenboek met kleurrijke aquareltekeningen. Vanaf ca. 4 jaar.

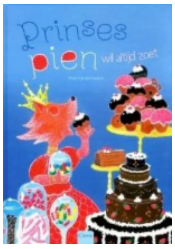
Drakensnot *Esther Miskotte*
Op een dag landt de snipverkouden draak Djordjo in het bos. De dieren zijn bang dat hij honger krijgt en hen wil opeten. Dus zorgen ze dat hij lekker veel en gezond te eten krijgt. Prentenboek met sfeervolle illustraties in potlood en waterverf. Vanaf ca. 4 jaar.

In de tuin *Noëlle Smit*
Een meisje en haar moeder werken samen hard in hun moestuin. Elke maand gebeurt er iets anders. Ze zaaien, planten, verzorgen, oogsten en eten er allerlei soorten groenten en fruit. Prentenboek met sfeervolle, vrolijk gekleurde illustraties. Vanaf ca. 4 jaar.

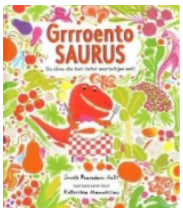
Broccoli in mijn ijs! *Emily MacKenzie*
Hondje Thijs houdt niet van groente en fruit. Waarom zou je dat eten als er zo veel lekkere zoete dingen zijn? Zijn familie probeert van alles maar Thijs weigert groente te eten. Totdat opa Jeroen zich ermee bemoeit. Prentenboek met vrolijk gekleurde illustraties. Vanaf ca. 4 jaar.

Prinses Pien wil altijd zoet *Thaïs Vanderheyden*
De verwende prinses Pien eet liever zoete dingen dan een gezonde maaltijd. Tot ze zo veel zoetigheid heeft gegeten, dat ze op haar eigen verjaardag misselijk op bed ligt. Prentenboek met paginagrote illustraties in vrolijke kleuren. Vanaf ca. 4 jaar.

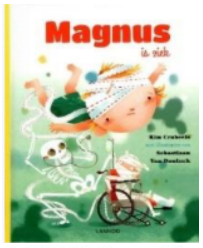
Prinses Arabella *Mylo Freeman*
Prinses Arabella lust wel taart maar geen groente. Maar dan komt de keukenprins naar het paleis. Hij neemt Arabella en haar vriendjes mee naar de moestuin en laat zien wat daar allemaal groeit. Ze mogen zelf een recept verzinnen en een gerecht maken. Wat zal Arabella kiezen? Prentenboek met kleurrijke aquarellen. Vanaf ca. 4 jaar.

GrrroentoSAURUS *Smriti Prasadam-Halls*
T-rex Boo houdt van groente en fruit en niet van vlees. De andere T-rexen vinden hem maar raar, dus gaat Boo op zoek naar herbivoren. Maar daar hoort hij ook niet bij… Prentenboek met vrolijke kleurenillustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 4 jaar.

Rikki en de tuin van opa *Guido van Genechten*
In het weekend gaat Rikki vaak op bezoek bij opa en oma. Rikki's favoriete plekje is opa's groentetuin. Opa leert hem van alles over groente en de natuur. Prentenboek met paginagrote, vrolijke schilderingen in kleur. Vanaf ca. 4 jaar.

Magnus is ziek *Kim Crabeels*
Magnus moet naar het ziekenhuis voor een operatie. Als hij in slaap wordt gemaakt, beleeft hij absurde, spannende avonturen met skeletten en mummies. Prentenboek met humoristische, dynamische kleurenillustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 4 jaar.

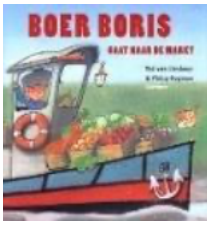
Even geen bezoek *Jiang Ziying & Pang Shuo*
Bever snottert, niest en hoest. Misschien is hij wel besmet met dat nieuwe virus? Al zijn dierenvrienden willen langskomen, maar voor hun eigen veiligheid ontvangt Bever geen bezoek. Pas als dokter Neushoorn met een mondkapje voor de deur staat, doet Bever open. Prentenboek met sfeervolle kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 jaar.

Ziekenhuishond *Julia Donaldson*
Fiet is een ziekenhuishond. Samen met haar baasje bezoekt ze dagelijks de zieke kinderen in het ziekenhuis om ze op te vrolijken. Maar op een dag krijgt Fiet zelf een ongeluk en moet haar poot in het gips. Oblong prentenboek met vrolijk gekleurde, grappige tekeningen en tekst op rijm. Vanaf ca. 4 jaar.

De Gorgels en de grote operatie *Jochem Myjer*
De Gorgels moeten de mensenkinderen beschermen tegen Brutelaars, de nare wezens die kinderen grieperig of verkouden maken als de R in de maand zit. Gaat het ze lukken met drankjes en zalfjes? Groot formaat prentvertelling met paginagrote kleurenillustraties. Voorlezen vanaf ca. 4 jaar, zelf lezen vanaf ca. 7 jaar.

Boer Boris gaat naar de markt, *Ted Lieshout*
Boer Boris wil zijn oogst verkopen op de markt. Maar langs de ene weg mag hij niet lopen, op de andere niet met de auto rijden. Hoe moet hij nu bij de markt komen? Vierkant prentenboek met paginagrote, vrolijk gekleurde illustraties en tekst op rijm. Vanaf ca. 3 jaar.

Komt een giraf bij de dokter, *Ninette Sarnes*
In de wachtkamer van dokter Kip zitten allerlei zieke dieren te wachten. Meneer Beer heeft buikpijn van te veel taart, mevrouw Giraf heeft keelpijn na een dag rijden in haar cabrio, en Egel is verliefd geworden op een houten borstel omdat ze een bril nodig heeft. Gelukkig weet dokter Kip voor iedereen raad.

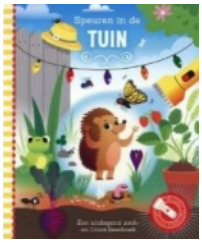

Ben je ziek Teckel Tom?, *Bette Westera en Noelle Smit*
Papa Pablo en Saar zijn ziek van bedorven soep. Papa Pim zorgt druk voor hen én voor Teckel Tom, die plots ook buikpijn heeft — al heeft hij geen soep gegeten. Als iedereen weer beter is, blijkt papa Pim ziek… of wil hij gewoon ook even uitrusten?

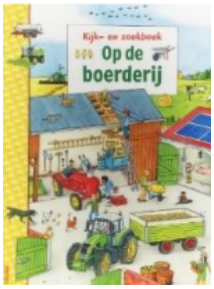
Zoekboeken

Een kijkje in het ziekenhuis *Sandra C. Hessels*
Kom mee naar het ziekenhuis en kijk bij o.a. de kinderarts, gipskamer, kno-arts en de oogarts. Met een uitneembare kartonnen zaklamp zie je pas wat er op de (donkere foliebladen met) kleurenillustraties staat. Bevat zoekopdrachten. Vanaf ca. 4 t/m 7 jaar.

Speuren in de tuin *Ester Kerkhoff*
Ontdek van alles in de tuin, met uitleg van egel Bobby. Prentenboek om voor te lezen en samen te bekijken. Met weetjes, gekleurde afbeeldingen en zoekopdrachten die je uitvoert met een uitneembare kartonnen zaklamp. Vanaf ca. 3 t/m 7 jaar.

Kijk- en zoekboek op de boerderij *Christina Braun*
Op kijk-en zoekplaten zie je wat er allemaal gebeurt op de boerderij in de vier seizoenen. Kijk ook welke dieren er zijn, welke voertuigen en machines en wat voor fruit, groenten en ander lekkers. Grote hardkartonnen uitgave met gedetailleerde kijk- en zoekplaten in kleur. Vanaf ca. 3 t/m 5 jaar.

Liedjes

Appelflappen bakken
Vijftien liedjes voor kinderen. Vanaf ca. 3 jaar

Liedjes en melodietjes voor groep 1, 2 en 3
Ruim honderd liedjes rond thema's als eten en drinken, feesten, seizoenen en kunst. Soms met de instrumentale meezingversie. Vanaf ca. 4 t/m 6 jaar.

Een eilandje vla in een zee van chocola, Leriette Desir van Bergen & Riet Wille
Een meisje gaat met haar oma uit eten. Maar er is zoveel keus, wat zal ze nemen als voorafje, hoofdgerecht en toetje? Poëzieprentenboek met gedichtjes, ook de ingrediënten staan op rijm, en kleurrijke illustraties. Vanaf ca. 4 t/m 7 jaar.

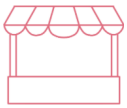

Word maar beter, Mark Haayema
Ziek zijn is niet leuk, niet voor jezelf en niet voor de ander. Achttien 'word maar beter' gedichten over ziek zijn en beter worden. Kleine bundel met frisse kleurenillustraties. Vanaf ca. 4 t/m 8 jaar.

Uitgewerkte lessen

1. Meneer beer heeft honger
   Sluit aan bij de startweek

2. Boer Boris op de markt
   Sluit aan bij het thema atelier

3. Anna en haar groentetuintje
   Sluit aan bij het ontdekatelier

4. Groentesoep
   Sluit aan bij het kookatelier

5. Rupsje nooitgenoeg
   Sluit aan bij het kunstatelier

6. Boer Boris en het gebroken been
   Sluit aan bij de tussenweek

7. De grote poepposter
   Sluit aan bij het puzzelatelier

8. Röntgenfoto
   Sluit aan bij het kunstatelier

9. Dokter
   Sluit aan bij het ontdekatelier

10. Skelet
    Sluit aan bij het beweegatelier

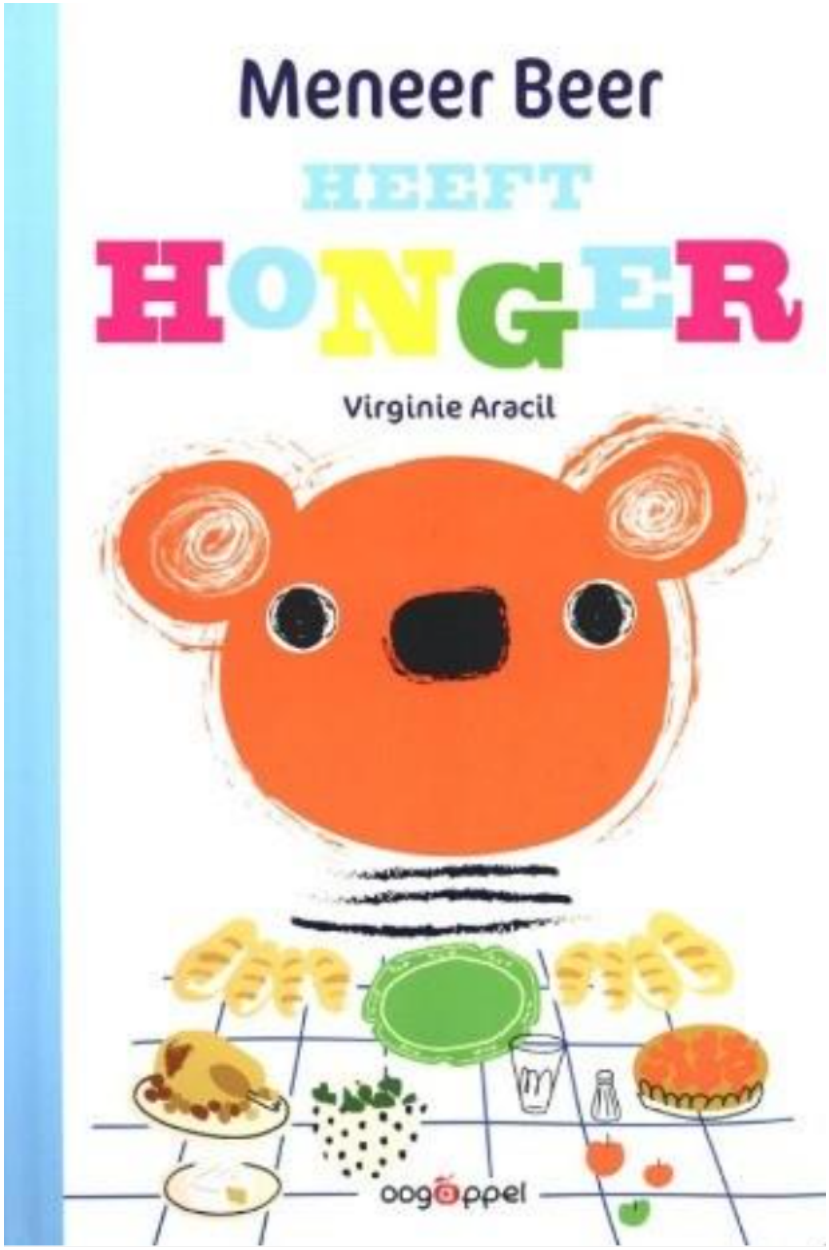

11. Proefje waterzuivering
    Sluit aan bij de afsluitende week

Meneer beer heeft honger

Informatieve tekst – prentenboek

Sluit aan bij startweek

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* *Prentenboek/informatieboek (gekoppeld aan thema)*

Woordenschatwoorden bij de tekst

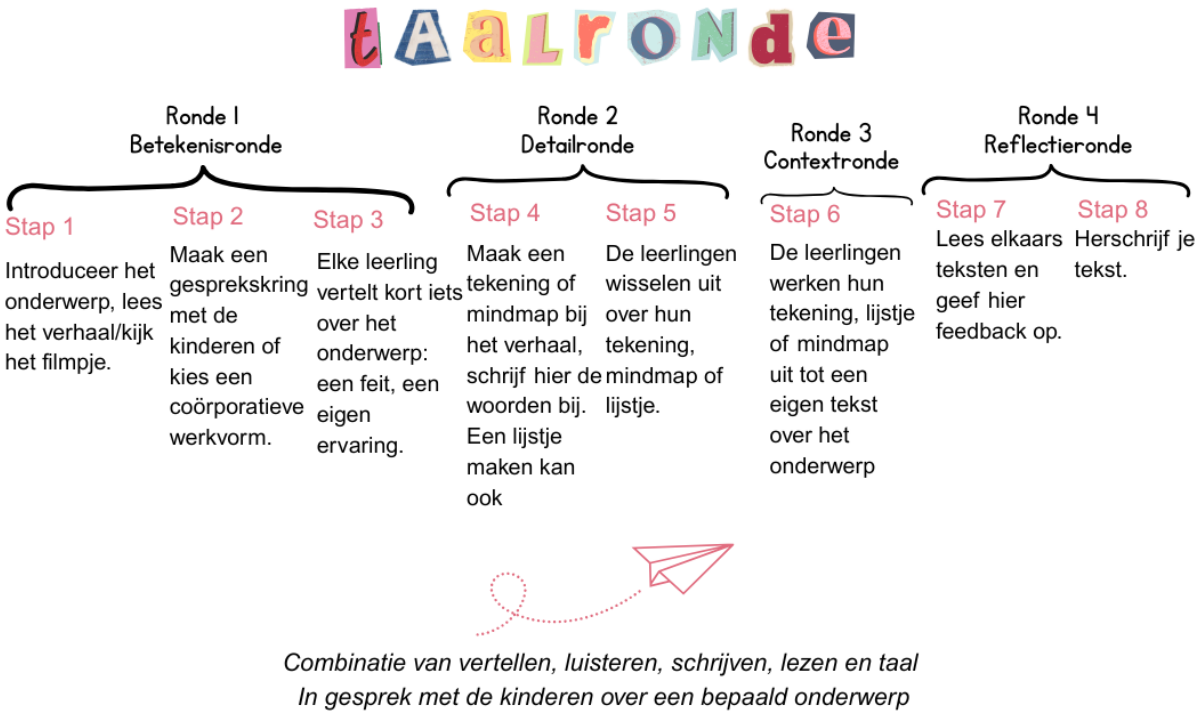
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *BAK* *Groep 1* Het eten, het drinken, proeven, lusten, lekker, vies, zoet, zout, zuur, eten maken, smaken, zin (lust). *Groep 2* - WAK *Groep 3* - *Overige moeilijke woorden:* Vers, vet vies (smaak), smaken.

Materialen bij de les

- Papier.
- Tekenspullen.
- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Tas met eten uit het boek ‘Meneer Beer heeft honger’.

Uitleg taalronde

Deze tekst is gekoppeld aan een taalronde. Een taalronde is een samenhang van vertellen, luisteren, schrijven, lezen en taalbeschouwing. Hierbij staat centraal dat het plezier van ervaringen uitwisselen het vertrekpunt is. Hieronder volgt een korte uitleg van de taalronde en hoe we de verschillende opdrachten die horen bij een taalronde hebben onderverdeeld in de rondes van het onderzoekend lezen, de betekenisronde, de detailronde, de contextronde en de reflectieronde.

Combinatie van vertellen, luisteren, schrijven, lezen en taal
In gesprek met de kinderen over een bepaald onderwerp

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Voorspellen

De kinderen kijken naar de voorkant van het boek. Kunnen de kinderen voorspellen waarover het boek zal gaan? Wat denken ze dat meneer Beer gaat eten? Wat weten ze al over eten? En wat voor verschillende soorten eten/smaken zijn er allemaal?

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Woorden* Ik kan horen of een woord kort of lang is. Ik kan zien of een geschreven woord kort of lang is. Ik weet dat woorden die we spreken ook geschreven kunnen worden. Ik kan woorden sorteren op begin-, midden- en eindklank. *Klanken* Ik kan namen van voorwerpen verdelen in klankgroepen. Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten*

	Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan vloeiend en verstaanbaar praten, de klinkers en medeklinkers zijn goed te verstaan. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. *Spreken en presenteren* Ik kan vertellen over iets dat ik heb meegemaakt. Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kan de kring rondkijken als ik iets vertel. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat gaat meneer Beer allemaal eten?

Opdracht: Introduceer het onderwerp

Zorg voor een tas met daarin verschillende etenswaren (die ook voorkomen in het boek en het liefst ook te proeven zijn tijdens de les). De kinderen en de leerkracht lezen samen het verhaal. Vertel zachtjes dat meneer Beer een verassingstas voor de kinderen heeft meegenomen, zodat ze ook wat te proeven hebben. De kinderen halen één voor één een product uit de tas. Kunnen de kinderen vertellen waar in het verhaal dit product in voor kwam? Vond meneer Beer dit eten lekker of niet?

Eventueel: Zintuigenkaart

De kinderen maken kennis met de zintuigenkaart ✎, waarop staat wat je allemaal kunt waarnemen: zien, horen, voelen, proeven en ruiken. Vul samen met de kinderen de zintuigenkaart in per ingrediënt. De kinderen hebben als het goed is een verschil geproefd in smaak, maar kunnen ze ook de verschillen tussen de ingrediënten zien, ruiken, voelen en horen als ze de ingrediënten eten?

Opdracht: Gesprekskring

De kinderen vormen een gesprekskring en luisteren naar elkaar terwijl ze in gesprek gaan over het onderwerp *smaken.* Ze vertellen wat ze al weten over verschillende gerechten, ingrediënten en smaken. Ze vullen elkaar aan met eigen ervaringen of verhalen die ze kennen. Kies daarvoor een van de volgende werkvormen:

1. Hoepels
   Verspreid door het lokaal liggen verschillende hoepels met in elke hoepel een afbeelding waarop een ingrediënt te zien is. De kinderen bewegen zich in groepjes van hoepel naar hoepel en praten bij elke afbeelding over wat ze al weten en herkennen. Ze benoemen wat ze zien en leggen elkaar uit wat bijvoorbeeld het ingrediënt is, of ze het al eens geproefd hebben, of ze het lekker/vies vinden en welke smaak ze het ingrediënt vinden hebben. Klassikaal worden daarna de ingrediënten besproken, zodat iedereen begrijpt wat er bedoeld wordt met de begrippen. Als afsluitende oefening geeft de leerkracht een omschrijving van een woord en rennen de kinderen naar de juiste afbeelding of wijzen deze aan.

Extra woordenschatoefening: Geef een omschrijving van een van de bovenstaande woorden. De kinderen wijzen de juiste afbeelding aan of de kinderen rennen naar de hoepel met de juiste afbeelding.

2. Fluister-doorgeefspel.
   De kinderen zitten in de kring. Eén van de kinderen fluistert een aantal woorden of een zin die gaat over het onderwerp door in het oor van het kind naast hem/haar. Hij/zij fluistert de zin weer door aan een ander kind. Ga door tot iedereen is geweest. Wat heeft het laatste kind verstaan? (Bijvoorbeeld: komkommer, augurk, tomaat, chocolade).

Opdracht: Feit of eigen ervaring

De kinderen zitten in een kring en vertellen één voor één iets over smaken, bijvoorbeeld een feit dat ze kennen of een eigen ervaring die ermee te maken heeft. Ze delen korte verhalen, gedachten of weetjes met de klas, zodat er een beeld ontstaat van wat iedereen al weet of heeft meegemaakt. Bij een grote groep kunnen de kinderen eerst in tweetallen of drietallen overleggen om hun ideeën te bespreken. Daarna delen een paar groepjes hun leukste of meest opvallende feit of ervaring in de kring.

2 Detailronde

Taalbegrippen	Ik weet wat het verschil is tussen lezen en schrijven.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan vloeiend en verstaanbaar praten, de klinkers en medeklinkers zijn goed te verstaan. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. *Spreken en presenteren* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kan de kring rondkijken als ik iets vertel. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Voorbereidend technisch lezen	*Woorden* Ik kan horen of een woord kort of lang is. Ik kan zien of een geschreven woord kort of lang is. Ik weet dat woorden die we spreken ook geschreven kunnen worden. Ik kan woorden sorteren op begin-, midden- en eindklank. *Klanken* Ik kan namen van voorwerpen verdelen in klankgroepen. Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesplezier* Ik vind het leuk om zelfstandig een prentenboek te "lezen". *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.

	Leesstrategie 3: Verduidelijken Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	Ik kan een tekening maken om een stuk tekst uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoor/ schrijf ik een kort of lang woord?

Verbanden leggen: Welke producten zijn allemaal zoet/zuur/zout?

Opdracht: Tekening

De kinderen maken een tekening met alle gerechten die ze lekker of juist vies vinden.
Extra: De kinderen schrijven of stempelen de woorden die horen bij de gerechten op hun papier.

Andere optie: De kinderen krijgen de opdracht om in groepjes van 4 tekeningen te maken voor alle vier de smaken. Elk groepje krijgt vier keer een A4-papier, met op elk A4-papier een smaak (zoet, zout, zuur, bitter) geschreven. De kinderen maken zo veel mogelijk tekeningen van eten wat ze vinden passen bij deze smaken en tekenen dit op het juiste A4-papier. Tijdens het tekenen kunnen de kinderen hierover in gesprek gaan met elkaar. Er kan ook gekozen worden om de focus te leggen op drie smaken (zoet, zout en zuur), omdat bitter een moeilijke smaak is voor kinderen om te herkennen. De kinderen leren met deze opdracht al een beetje om, op een laagdrempelige manier, een mindmap te maken.

Opdracht: Uitwisselen

De kinderen gaan in groepjes uitwisselen wat ze hebben getekend. Welke overeenkomsten en verschillen zien de kinderen tussen de gemaakte tekeningen?

Opdracht: Moeilijke woorden toepassen

De kinderen en leerkracht bespreken de moeilijke woorden door ze te koppelen aan de producten op tafel. Ze bespreken vervolgens ook waarom ze iets denken. Vraag bijvoorbeeld:

- Welk eten lust jij graag?
- Welk eten vind jij heel vies?
- Wat vind jij heel lekker?
- Sorteer al het zoete eten eens.
- Sorteer al het zoute eten eens.
- Sorteer al het zure eten eens.
- Welk eten is vers denk je?

- Welk eten is vet denk je?
- Welk product dat op tafel staat kan je drinken?

De moeilijke woorden zijn:
Het eten, het drinken, proeven, lusten, lekker, vies, zoet, zout, zuur, eten maken, vers, vet vies (smaak), smaken, zin (lust)

Opdracht: Korte of lange woorden?

De kinderen krijgen de vraag wat de naam is van een product dat op tafel staat. Hoort het woord kort of lang? Schrijf een aantal producten op het bord en doe hier een paar woordenoefeningen mee. Is het woord geschreven ook lang? De kinderen en docent verdelen samen het woord in klankgroepen en spreken hem klank voor klank uit. Doe dit vervolgens met nog een paar andere woorden.

Opdracht: rijmwoorden

De kinderen nemen een woord uit de tekst, zoals taart. De kinderen bedenken zo veel mogelijk rijmwoorden bij dit woord. De kinderen tekenen als extra oefening ook het rijmwoord (zoals: taart – kaart - paard).

3 Contextronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan vloeiend en verstaanbaar praten, de klinkers en medeklinkers zijn goed te verstaan. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. *Spreken en presenteren* Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kan de kring rondkijken als ik iets vertel. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Onderzoekend lezen	*Leesplezier* Ik vind het leuk om zelfstandig een prentenboek te "lezen". *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

	Leesstrategie 4: Samenvatten Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe kun je eerlijk een smaaktest doen?

Perspectief nemen: Zou meneer Beer dit eten lekker vinden denk je?

Verbanden leggen: Welke smakenhoren bij elkaar (nadat je het hebt geproefd).

Waardebepaling: Waarom is het zo fijn dat we verschillende smaken kunnen proeven?

Persoonlijke relevantie: Wat lijkt mij lekker?

Creatief denken: Bedenk een nieuwe smaakcombinatie.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Ontdekatelier in de kring

De kinderen gaan verschillende producten proeven en benoemen wat ze precies proeven. De kinderen en leerkracht bereiden samen het eten (snijden, pellen, roeren etc.). Hier leren ze ook al veel van. Welke smaken horen allemaal bij elkaar? Welke smaken vinden de kinderen lekker en welke niet? Kunnen de kinderen de smaken ook met elkaar combineren? Wat krijg je dan voor smaak?

Groep 3 / Plusopdracht: Proefverslag

De kinderen schrijven een kort proefverslag. Ze schrijven op welk product ze hebben geproefd, hoe het smaakte (zoet, zuur, zout, bitter) en of ze het lekker vonden of niet.

Ontdekatelier in de kring

De kinderen gaan een heerlijke smaaktest. De smaaktest is geblinddoekt. Het is aan te raden om dit niet met de hele groep tegelijk te doen, maar in kleine groepjes. Leg uit dat verschillende smaken worden geproefd met verschillende delen van je tong, zie hiervoor de afbeelding hieronder. De kinderen worden geblinddoekt en ze proeven een voor een verschillende zoete, zoute, zure en bittere producten. De kinderen kiezen welke smaak ze

denken dat het is. Is het goed? Dan krijgen ze een punt! Vraag de kinderen wat ze proeven als ze gaan smakken (dan komen er meer smaken vrij). Na het proeven mogen de kinderen even hun mond spoelen met water. Daarna is de ander aan de beurt.

Tip: Print de producten die je hebt gekozen voor deze opdracht als afbeelding uit. De kinderen plakken deze op een papier. Na het proeven schrijven of stempelen ze de woorden 'zoet, zout, zuur of bitter' erbij.

Groep 3 / Plusopdracht: Wat vind je ervan?

De kinderen schrijven in een zin op wat ze tijdens deze smaaktest hebben geleerd.

Kookatelier

De kinderen en leerkracht koken samen een gerecht met verschillende ingrediënten (en smaken). De kinderen krijgen tussendoor de vraag wat ze vinden van het eten. Ze proeven het eten en vertellen welke smaak ze denken te proeven.

Groep 3/plusopdracht: Mini-menukaart

De kinderen maken een mini-menukaartje waarop ze schrijven welk gerecht ze hebben gemaakt (en eventueel wat erin zit en welke smaken je kunt proeven). De kinderen maken ook een tekening bij het gerecht.

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Spreken en presenteren* Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen meedoen met een leergesprek en elkaar complimenten geven over het gemaakte werk? Kunnen de kinderen luisteren naar de mening van anderen? Kennen de kinderen de betekenis van verschillende woorden? Kunnen de kinderen een aantal moeilijke woorden in eigen woorden uitleggen?

Opdracht: reflecteren op het verhaal

De kinderen krijgen de vraag wat ze tijdens deze les het viest en het lekkerst vonden van alle producten die op tafel stonden/ die ze hebben geproefd. Kunnen ze ook aangeven welk eten ze het zoetst, zuurst of zoutst vonden?

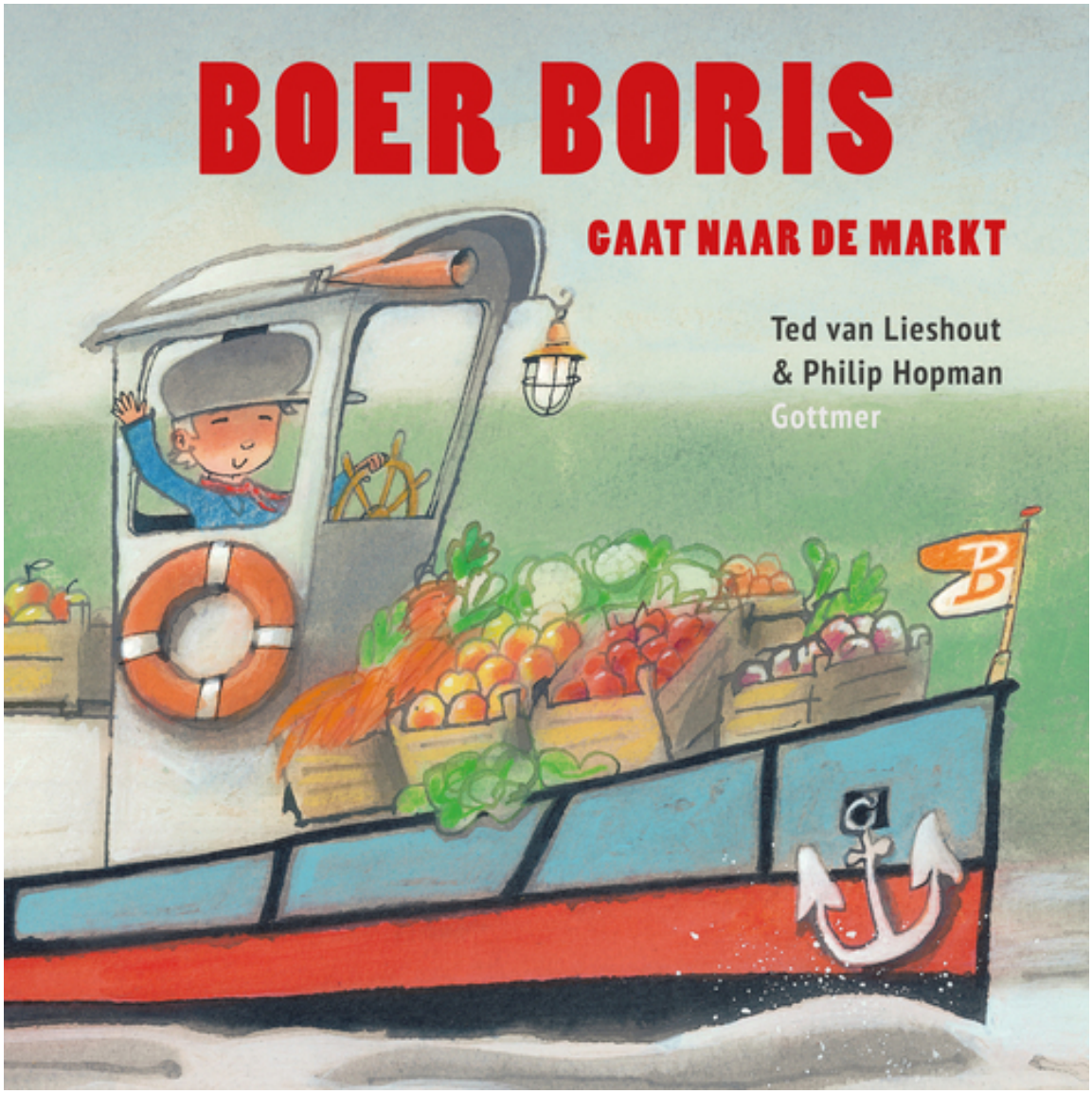
Opdracht: Woordenschatspel: Ik maak een nieuw gerecht en daar gaat bij…

De kinderen spelen het spel ‘Ik maak een nieuw gerecht en daar gaat bij…’ (werkt hetzelfde als *Ik ga op vakantie en ik neem mee…),* maar dan met de nieuwe woorden die de kinderen deze les hebben geleerd (de verschillende ingrediënten en smaken).

Boer Boris op de markt

Amuserende tekst - Prentenboek

Sluit aan bij het thema atelier

Lees het boek of kijk online naar het boek, via:
https://www.youtube.com/watch?v=1r8BL1ojJx8 (03:30 min)

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* (Digitaal) prentenboek

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan moeilijke woorden uitleggen in eigen woorden *BAK* *Groep 1* De boer, de markt, groente, fruit, boerderij, het verkeersbord, fietsen, de boter, de frietjes, de truien, de eieren, bus, de schuur, de kip, de haan, de stal, de varkens, het paard, de hond, de kat, de sla, het land, de koe, het kalf, het schaap, de tractor, het broertje, de zus. *Groep 2* Het beschuit, loeien, de pudding, het veld, plukken, de wol, rapen, het erf, de vrachtwagen. *WAK* *Groep 3* Het koren. *Overige moeilijke woorden verhaal:* De akker, gerooid, zwoegen, de koolraap, de peen, de oogst, de vitamines, het openbaar vervoer, de selderij, de machine

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Materialen voor het thema atelier: groente en fruit voor de marktkraam.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Algemeen* Ik leer wat de voor- en achterkant is van een boek. *Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Ga jij wel eens naar de markt?

Bekijk de voorkant van het boek en lees de titel van het boek voor. Kijk naar de voorkant van het boek.

De kinderen en leerkracht gaan in gesprek. Gaan de kinderen wel eens naar de markt? Zo ja, waarvoor? En hoe gaan ze meestal naar de markt en met wie?

Maak hier een grapje van. Vraag de kinderen bijvoorbeeld of ze wel eens met een raket of met de boot naar de markt zijn gegaan. De kinderen zullen waarschijnlijk gaan lachen. Waarom kan dit niet volgens de kinderen? En met wie gaan ze vaak naar de markt? Nemen ze hun hond of kat wel eens mee? Hoe zou het zijn om met je huisdier over de markt te lopen? Wat zou er gebeuren?

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. Ik weet dat een zin uit woorden bestaat.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan plaatjes van een verhaal op een goede volgorde leggen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. *Spreken* Ik kan een verhaal uit mijn hoofd navertellen. Ik kan een eigen verhaal duidelijk en verstaanbaar vertellen. Ik kan de kring rondkijken als ik iets vertel. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wie is Boer Boris? Waarom gaat Boer Boris naar de markt? Met wie gaat Boer Boris naar de markt? Welke verkeersborden komt Boer Boris tegen op weg naar de markt?

Opdracht: Borden

Print de verkeersborden uit en leg ze in het midden van de tafel. Doe hier verschillende opdrachten mee:

- De kinderen leggen de verkeersborden op de goede volgorde. Welk bord kwam Boer Boris eerst ten en welke daarna?
- De kinderen pakken een verkeersbord en vertellen in tweetallen aan elkaar in welk vervoersmiddel Boer Boris daarvoor gebruikte om naar de markt te komen.
- De kinderen vertellen het verhaal na aan de hand van de verkeersborden.

Opdracht: Vragen over de tekst

Interactief voorlezen: Stel tijdens het voorlezen verschillende vragen over de tekst, zoals:

Wat gebeurt er met Boer Boris op de markt?

- Boer Boris gaat naar de markt om zijn producten te verkopen. Onderweg komt hij allerlei mensen tegen en maakt hij verschillende dingen mee.

Wie helpt Boer Boris op de markt en wat doen ze samen?

- Boer Boris wordt geholpen door zijn dieren, zoals zijn hond en zijn geit. Ze helpen hem bij het verkopen van de producten en maken het een beetje gemakkelijker voor hem.

Wat verkoopt Boer Boris op de markt?

- Boer Boris verkoopt allerlei producten van zijn boerderij, zoals groenten, fruit en andere boerderijproducten.

Waarom is Boer Boris blij of verdrietig op de markt?
- Boer Boris is meestal blij omdat hij zijn producten verkoopt en met mensen praat. Maar soms is hij ook een beetje verdrietig als de verkoop niet zo goed gaat of als hij iets vergeet.

Wie komt er allemaal langs op de markt?
- Verschillende mensen komen langs de kraam van Boer Boris, zoals klanten die op zoek zijn naar verse producten, maar ook vrienden en andere marktverkopers.

Hoe zou jij Boer Boris kunnen helpen op de markt?
- Je zou Boer Boris kunnen helpen door hem te helpen met het tillen van zijn spullen, zijn kraam netjes te houden, of klanten te begroeten en te helpen bij de verkoop.

Wat gebeurt er als Boer Boris iets vergeet mee te nemen?
- Als Boer Boris iets vergeet mee te nemen, kan hij dat later alsnog ophalen of iemand anders vragen het voor hem mee te brengen.

Wat leren we over de producten die Boer Boris verkoopt?
- We leren dat de producten die Boer Boris verkoopt vers zijn en direct van de boerderij komen. Ze zijn vaak gezonder en smakelijker dan die uit de winkel.

Wat gebeurt er aan het einde van het verhaal?
- Aan het einde van het verhaal is Boer Boris meestal tevreden met de verkoop en gaat hij terug naar zijn boerderij om uit te rusten na een lange dag op de markt.

Hoe zou het verhaal anders verlopen als Boer Boris iets anders had gedaan?
- Als Boer Boris bijvoorbeeld niet naar de markt was gegaan of hulp had gekregen, zou hij misschien niet zoveel producten hebben verkocht of had hij zijn doelen niet bereikt. Het zou zijn avontuur en de interacties met anderen beïnvloeden.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. *Spreken* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan moeilijke woorden uitleggen in eigen woorden
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten*

	Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen. Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.
Schrijven	Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kun je met je huisdier naar de markt? Kun je met een raket naar de markt? Kun je met een boot naar de markt?

Verbanden leggen: Welke woorden hoor ik in het lied en zie ik terug op de bingokaart? Wat is hetzelfde aan de markt waar Boer Boris heengaat en waar ik zelf eens heen ben geweest? En wat is er anders?

Opdracht: Goed kijken

De kinderen kijken naar de onderstaande praatplaat op het digibord:

De kinderen en leerkracht gaan in gesprek over wat ze zien op de afbeelding.

- Waar zien de kinderen Boer Boris?
- Wat wordt er allemaal verkocht op de markt? (Focus op de nieuw aangeleerde woorden)
- Wat is er vreemd aan deze markt?

De kinderen doen ook verschillende luisterspelletjes met de praatplaat. Bijvoorbeeld:

- Geef een omschrijving van iets of iemand dat te zien is op de afbeelding. De kinderen wijzen dit aan.
- Speel 'Ik zie, ik zie wat jij niet ziet …'

Opdracht: Lied

De kinderen luisteren naar het lied over Boer Boris. Het lied is te vinden via: https://boerboris.nl/ (00:52 min).

De kinderen doen daarna een Bingo met de moeilijke woorden die ze tegenkomen in het lied 📎. Bespreek hiervoor eerst de bingokaart met de kinderen. Wat zien ze op de afbeeldingen van de bingokaart? De kinderen luisteren daarna naar het lied, telkens als ze een woord horen en de afbeelding zien op de bingokaart mogen ze deze aankruisen. Wie heeft als eerst bingo?

Extra: Onder elke afbeelding van de bingokaart is schrijfruimte overgelaten. De kinderen schrijven de woorden (over) of stempelen de woorden in dit vak.

De moeilijke woorden die voorkomen in het lied zijn: De boer, de boerderij, de akker, het erf, de schuur, de kip, de haan, de stal, de varkens, het paard, de hond, de kat, de sla, het land, de selderij, de koe, het kalf, het schaap, de tractor, de vrachtwagen, de machine, het broertje, de zus.

3 Contextronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal uit mijn hoofd navertellen. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan het verhaal naspelen.
Schrijven	Aanvankelijk schrijven Ik kan grote basispatronen maken op het platte vlak. Ik kan "nep" tekst schrijven: golfjes, krullen en andere vormen op een regel. Ik kan mijn eigen naam schrijven. Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven. Ik kan woorden en korte zinnen (2 woorden) schrijven. (groep 2)

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Waarom denk je dat jouw voertuig het beste is voor het reizen naar de markt? Is het snel, comfortabel of milieuvriendelijk?

Perspectief nemen: Hoe zou het zijn om in jouw voertuig naar de markt te rijden? Wat zou je onderweg zien en beleven?

Verbanden leggen: Wat zou je doen als je voertuig kapot gaat tijdens de reis naar de markt? Als je jouw marktkraam een thema zou geven (bijvoorbeeld: groente, bloemen, snoep), wat zou dat thema zijn en waarom? Welke andere marktkramen zou je er naast willen hebben?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om goed te kunnen rekenen met geld op de markt?

Persoonlijke relevantie: Wat zou jij zelf het liefst kopen in je marktkraam? Waarom? Als je iets zou kopen op de markt, wat zou dat dan zijn? Wat zou jij willen verkopen op je kraam?

Creatief denken: Ontwerp een creatief voertuig waarmee je naar de markt kunt gaan. Hoe zou jouw voertuig er uitzien? Wat maakt jouw voertuig speciaal om naar de markt te gaan?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Tekenatelier

De kinderen maken een schets een eigen ontworpen voertuig waarmee zij naar de markt zouden willen gaan. Ze denken na over of het voertuig via het land, zee of in de lucht reist.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen geven hun eigen ontworpen voertuig een creatieve naam en schrijven deze op de tekening.
De kinderen denken na over hoe ze hun voertuig nog sneller, comfortabeler etc. kunnen maken.

Thema atelier

De kinderen richten in het thema atelier een eigen marktkraam in. De kinderen denken zelf na wat er nodig is voor hun marktkraam. Eventueel kun je de kinderen een lijstje laten maken of zelf van thuis dingen laten (zoals verpakkingen) laten verzamelen.

De kinderen spelen het verhaal van Boer Boris op de markt na in het thema atelier. Hang hiervoor de borden in het groot op bij de marktkraam. Zo kunnen de kinderen het verhaal makkelijker naspelen.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen maken woordkaartjes en prijzenkaartjes voor de producten in de marktkraam.
De kinderen rekenen de producten in de marktkraam af met speelgoedgeld.
De kinderen wegen de producten in de marktkraam.

Schrijfatelier

Boer Boris receptenboek: De kinderen schrijven zelf een recept met groente en fruit van de marktkraam. Gebruik hiervoor eventueel de groente- en fruitkaartjes uit de bijlagen horend bij de tekst *Meneer beer heeft honger*. Groep 3: De kinderen plakken de ingrediënten die ze nodig hebben op hun papier en schrijven hier een recept naast (eventueel: neptekst). De kinderen schrijven hun naam boven het recept.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen schrijven korte zinnen over het recept.

Leesatelier
De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan moeilijke woorden uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan plaatjes van een verhaal op een goede volgorde leggen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal uit mijn hoofd navertellen. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen de gebeurtenissen uit het verhaal op de goede volgorde leggen?

Opdracht: Borden
De kinderen doen een estafette in de speelzaal. Print hiervoor de verschillende borden uit en leg deze uitgeknipt in een bak. Maak groepjes (van maximaal 8 kinderen). Zorg ervoor dat je meerdere bakken klaar hebt staan. De kinderen gaan achter de lijn staan. Het eerste kind rent zo snel mogelijk naar de bak waar de borden in liggen. Daarna rent het kind weer terug. De volgende is nu aan de beurt om een bord op te halen. Het is de bedoeling dat de kinderen de 8 borden zo snel mogelijk op de goede volgorde hebben liggen.

Je kunt dit ook zonder de estafette doen. Welke groep kinderen kunnen de acht borden zo snel mogelijk op de juiste volgorde neerleggen?

Kijk daarna weer het filmpje over Boer Boris (of lees het boek nogmaals voor) om het antwoord te controleren.

Opdracht: Woordenschatspel: Bingo

De kinderen gebruiken voor deze opdracht de bingokaart uit ronde 2 📎. Noem een omschrijving van een van de afbeeldingen op de bingokaart. De kinderen wijzen aan om welke afbeelding het gaat en noemen het woord dat bij de afbeelding hoort. Doe dit een aantal keer.

Anna en haar groentetuintje

Amuserende tekst – (digitaal) informatief prentenboek

Sluit aan bij het ontdekatelier

Schaf het prentenboek aan of vind hier het online prentenboek

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* (Digitaal) informatief prentenboek

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *BAK* *Groep 1* De groente, eten maken, snijden, de wortel, de aarde (grond), de grond (aarde), het zaad/zaadje, zaaien, de plant, de gieter, gieten, groen, het fruit, de tuinslang. *Groep 2* - *WAK* *Groep 3* De moestuin, de hark, de schep, de schoffel. *Overige moeilijke woorden:* De vrucht, de tuinslang, het kiemplantje.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les ✎.
- (Kleur)potloden.
- Papier of wisbordje
- Kunstatelier: gekleurd papier, schaar, lijm.
- Buitenatelier: Schoolmoestuin en tuinmaterialen.
- Ontdekatelier: potje, zaadjes, aarde, vergiet.
- ICT-atelier: Bee-Bot mat.
- Reflectie: eventueel poppetjes en/of knuffels passend bij het verhaal.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. *Zinnen* Ik kan een zin langer maken. Ik kan een zin maken met een trefwoord.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan plaatjes van een verhaal op een goede volgorde leggen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.

Denkbubbelvraag: *Onthouden en begrijpen:* Wie is Anna? Wat is een groentetuin? Welke groente groeit in Anna haar groentetuin? Wat gebeurde er eerst in het verhaal en wat gebeurde er daarna?

Opdracht: Op volgorde

Print de platen uit ✎ en verdeel de platen over de kinderen. Het zijn in totaal 12 platen, het kan dus zijn dat er kinderen samenwerken. De kinderen leggen de platen in de goede volgorde door in een rij naast elkaar te staan met de juiste plaat. De kinderen leggen de platen neer. Bespreek vervolgens klassikaal met elkaar het verhaal. Herhaal het verhaal plaat voor plaat. Kloppen alle platen zo? Welke plaat moeten we veranderen van plek?

Opdracht: Zinnen afmaken

De kinderen maken de volgende zinnen af:

- Anna wil graag...
- Ze maakt samen met...
- In de tuin leert ze...
- Het is niet altijd makkelijk, want...
- Uiteindelijk...

Voorbeeldantwoorden:

- **Anna wil graag** haar eigen groente verbouwen, zodat ze gezonder kan eten en weet waar haar eten vandaan komt.
- **Ze maakt samen met** haar opa een groentetuintje in de achtertuin.
- **In de tuin leert ze** hoe je groenten moet zaaien, water geven en verzorgen totdat ze geoogst kunnen worden.
- **Het is niet altijd makkelijk, want** soms groeien de planten niet goed, is het slecht weer of eten slakken de sla op.
- **Uiteindelijk** lukt het Anna om zelf groenten te oogsten en maakt ze een heerlijke gezonde maaltijd van haar eigen oogst.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen.
Voorbereidend technisch lezen	Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen. Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat betekent zaaien?

Verbanden leggen: Noem al het gereedschap op wat Anna gebruikt tijdens het werken in de moestuin.

Opdracht: Platen aanwijzen

De kinderen kijken goed naar de platen. Focus hierbij op de moeilijke woorden die de kinderen leren tijdens de les. Stel een aantal vragen over de platen, de kinderen wijzen de juiste plaat aan, bijvoorbeeld:

- Waar gebruikt Anna een gieter?
- Waar heeft Anna de zaadjes vast?
- Welk gereedschap zie je Anna allemaal gebruiken?
- Wat kan Anna niet uit de grond trekken? (De wortels)
- Wat doet Anna met de zaadjes? (Zaaien)
- Hoe heet het tuintje van Anna? (Anna's groentetuintje)

De kinderen moeten de woorden correct nazeggen.

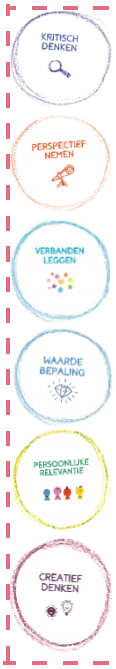
Opdracht: Teken de woorden

In het verhaal komen een aantal moeilijke woorden voorbij, zoals gieter en zaadjes. De kinderen krijgen een wisbordje of een papiertje. Noem een woord. De kinderen tekenen het woord op hun wisbordje of op papier.

3 Contextronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan mijn eigen naam schrijven. Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven. Ik kleur een staafdiagram.
Studie-vaardigheden	Ik houd een staafdiagram bij. Ik kan een hypothese opstellen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe komen we erachter hoe planten groeien na het zaaien?

Perspectief nemen: Hoe zou het voor Anna voelen om je eigen verbouwde groente te eten?

Verbanden leggen: Wat gebeurt er als het zaadje geen zonlicht en water krijgt?

Waardebepaling: Wat is voor een zaadje onmisbaar? (zon, water, zuurstof)

Persoonlijke relevantie: Wat is mijn favoriete groente? Zou ik zelf ook graag een moestuin willen hebben? Waarom wel/niet?

Creatief denken: Wat zou je allemaal kunnen verbouwen in een moestuin? Kun je zelf ook een gekke groente bedenken die nog niet bestaat?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Kunstatelier

De kinderen gaan groente uit de grond knippen en plakken. Geef hiervoor ieder kind een groot vel (wit) papier. De kinderen knippen vervolgens van een bruin papier een dikke strook, dit is de modder. De kinderen plakken de ‘modder’ op het papier. Leg aan de kinderen uit hoe groente groeit, soms zie je alleen de bovenkant van de groente en groeit de rest van de groente onder de grond (zoals aardappels, ui, wortel en radijsjes). De kinderen knippen van gekleurd papier groentes plakken deze op de modder. Boven de modder tekenen de kinderen bijvoorbeeld bladeren. Zo ontstaat er een dwarsdoorsnede van een moestuin. De kinderen schrijven ook hun eigen naam op het blad.

Bron: Pinterest

Groep 3/plusopdracht: Namen stempelen
De kinderen schrijven of stempelen de namen van de groentes op het blad.

Buitenatelier
De kinderen gaan de (school)moestuin in en planten nieuwe groentes. De kinderen halen het onkruid weg en halen volgroeide groentes uit de tuin. Mocht je niet beschikken over een (school)moestuin dan kun je de kinderen ook laten spelen alsof ze in de moestuin bezig zijn door ze in de zandbak of aan de zandtafel te laten spelen. Zorg voor materialen die ook nodig zijn in de moestuin (hark, schep, emmer, gieter, schop, handschoenen en een kruiwagen) en zorg voor (nep)groente waar ze mee kunnen spelen.

Groep 3/plusopdracht: Tuindagboek
De kinderen maken een tuindagboek-pagina. Ze schrijven op welke groentes ze hebben geplant of geoogst en wat ze hebben gedaan (bijvoorbeeld "Vandaag heb ik wortels geplant"). De kinderen maken ook een tekening van hun werk in de moestuin!

Studievaardigheden
De kinderen houden de groei van hun planten bij in een plantendagboek. Ze maken een staafdiagram van de groei van de plant van de afgelopen dagen.

Ontdekatelier

Studievaardigheden
Hoe komen we erachter hoe planten groeien na het zaaien? Hoe ontwikkelt een zaadje zich? Doe een boon in een glazen pot met aan de binnenkant natte tissues of watten. Je ziet de boon al snel ontkiemen. De kinderen tekenen hoe ze denken dat het plantje gaat groeien. Ga hierover met de kinderen in gesprek. Kijk elke dag even hoe het kiemplantje is gegroeid, vaak zie je na een week al een echt plantje! Klopten de voorspellingen van de kinderen? Tijdens deze opdracht kun je ook testjes doen, wat gebeurt er als je een zaadje niet in het zonlicht zet en de rest wel? Of als je een zaadje geen water geeft en de rest wel? Of een deksel op de bak doet zodat het zaadje geen zuurstof krijgt? Wat voorspellen de kinderen?

Groep 3/plusopdracht: Groeidagboek

Studievaardigheden
De kinderen houden een groeidagboek bij. Ze tekenen elke dag hoe de boon eruitziet en schrijven er een kort zinnetje bij, zoals: "Vandaag zag ik een worteltje!" of "De plant heeft nu blaadjes." De kinderen schrijven na een week op of hun voorspelling juist was en wat ze hebben geleerd over hoe een plant groeit!

ICT-atelier
De kinderen spelen met een online Bee-Bot mat. Het spel is te vinden via: https://www.b-bot.nl/b-bot-spel/ .

Groep 3/plusopdracht: Zelfbedachte route

De kinderen bedenken zelf een route voor de Bee-Bot en schrijven deze op voor ze deze uitvoeren. Het dobbelspel om de opdrachten lastiger te maken vind je onder ‘pdf voor boerderijmat’: https://www.b-bot.nl/producten/downloads/downloads-voor-pvc-dobbelstenen/ of laat het rad de challenges bepalen: https://www.b-bot.nl/producten/downloads/programmeerspel-boerderij-mat/

Leesatelier
De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan het verhaal naspelen.

Denkbubbelvraag: *Waardebepaling:* Kunnen de kinderen het verhaal over Anna en haar groentetuintje naspelen / navertellen? Weten de kinderen de betekenis van alle nieuwe woorden en kunnen ze deze aanwijzen op de platen?

Opdracht: Verhaal naspelen
De kinderen spelen het verhaal Anna en haar groentetuintje na met poppetjes / knuffels. Wat gebeurde er eerst en wat gebeurde er daarna? Je kunt de kinderen het verhaal ook laten navertellen aan de hand van de platen ✎.

Opdracht: Woordenschatspel: Wijs zo snel mogelijk aan
Kies een van de moeilijke woorden die de kinderen hebben geleerd tijdens de les. De kinderen wijzen zo snel mogelijk aan waar ze het woord op de plaat zien ✎.

De moeilijke woorden zijn:
De groente, eten maken, snijden, de wortel, de aarde (grond), de grond (aarde), het zaadje, het zaad, zaaien, de plant, de gieter, gieten, groen, de moestuin, de hark, het fruit, de vrucht, de tuinslang, het kiemplantje, de schoffel, de schep.

Groentesoep

Informatieve tekst - Recept

Sluit aan bij het kookatelier

prei in plakjes snijden

prei meebakken met de rest van de groenten

water bij de groenten gieten

bouillonblokje toevoegen

soep 15 minuten laten koken

schenk de soep in kommen. eet smakelijk!

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Recept

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *BAK* *Groep 1* De pan, bakken, koken, proeven, zout, ruiken, tong, smaak, de groente, de paprika, de olie, de boter, wortel. *Groep 2* - *WAK* *Groep 3* - *Overige moeilijke woorden:* Het recept, de pollepel, het vergiet, de groentesoep, de ui, de knoflook, het bouillonblokje, de prei, de wortel.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Verschillende groenten (bijv. wortel, prei, aardappel, courgette, ui, selderij), kookgerei: snijplankjes, kindvriendelijke mesjes, soeppan, pollepels, maatbekers, kookplaat (inductie of elektrisch, onder begeleiding), water, kruiden (bouillon, peterselie, tijm), olie, schorten of oude overhemden, visuele stappenkaart / pictogrammen van het recept, bakjes om ingrediënten in te doen, eventueel een kookwekker of zandloper.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Kookgerei

De kinderen zien allerlei kookgerei in de kring. Welke materialen kennen de kinderen? Welke nog niet? Waarvoor zal je het gebruiken?

Opdracht: Wat gaat in de groentesoep?

Leg verschillende ingrediënten (die wel in de groentesoep gaan en juist niet, zoals chocolade, een banaan etc.) in het midden van de kring. De kinderen verdelen de ingrediënten op de tafel in twee groepen: 1. ingrediënten die in de groentesoep gaan en 2. ingrediënten die niet in de groentesoep gaan. Kennen de kinderen alle ingrediënten die op tafel liggen?

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. Ik kan het verschil horen tussen woorden als een klank verandert (kat - tak - bok - bak).

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan vertellen over iets dat ik heb meegemaakt. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Welk keukengerei ken ik al en welke ken ik nog niet?

Opdracht: Recept

Bekijk met de kinderen het recept voor het maken van groentesoep. Hebben de kinderen de ingrediënten die op tafel liggen goed verdeeld? (zie vorige opdracht). Welke ingrediënten horen wel in de soep en welke niet?

Opdracht: Welk ingrediënt is weg?

Leg een doek over de verschillende ingrediënten die op tafel liggen. Haal een ingrediënt onder het doek vandaan. Haal de doek weer van de tafel. De kinderen vertellen welk ingrediënt onder de doek vandaan is gehaald. Doe dit een aantal keer.
Variatie: Haal meerdere ingrediënten weg of verplaats ingrediënten.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren. *Spreken en presenteren* Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Voorbereidend technisch lezen	Ik kan het verschil horen tussen woorden als een klank verandert (kat - tak - bok - bak).
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen. Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.

Denkbubbelvraag:
Verbanden leggen: In welke volgorde moet je de ingrediënten gebruiken? Wat hoort er samen? Kun je het kookgerei en de ingrediënten ordenen op grootte, kleur en soort? Welke klank verandert?

Opdracht: Stap voor stap

De ingrediënten en het kookgerei die nodig zijn voor het recept liggen in het midden op de tafel. 'Lees' / bekijk nogmaals het recept met de kinderen. De kinderen pakken bij elke nieuwe stap steeds het kookgerei en de ingrediënten die ze nodig hebben voor deze nieuwe stap. Bespreek steeds met de kinderen de nieuwe woorden (namen van kookgerei en ingrediënten).

Let op: Het bereiden van de groentesoep gaat het beste in kleine groepjes. Zo kunnen alle kinderen actief meedoen en is er meer aandacht per groepje. Wil je het liever klassikaal doen? Dat kan natuurlijk ook. Houd er wel rekening mee dat dit een begeleide activiteit is van de week (zie inspiratieboekje).

Opdracht: Sorteren

De kinderen ordenen het kookgerei en de ingrediënten op grootte, kleur, soort, etc.

Opdracht: Klanken veranderen

Noem onderstaande woorden, de kinderen benoemen welke klank is veranderd in het woord. Zoals:

- Ui – Uil
- Boon – Been
- Biet – Boot
- Kool – Koop
- Soep – Roep
- Hak – Hek
- Schil – Pil
- Roer – Raar
- Bak – Bek

3 Contextronde

Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal naspelen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik weet hoe ik mijn pen en potlood vast moet houden. Ik heb de juiste schrijfhouding.

	Ik kan mijn eigen naam schrijven. Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven. *Informatieve tekst* Ik teken een recept of stappenplan.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe weet je of de soep gaar is? Kun je dat zien, ruiken of proeven?

Perspectief nemen:

Verbanden leggen: Wat gebeurt er als je teveel zout toevoegt? En als je het weglaat?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om goed af te meten en te wegen?

Persoonlijke relevantie: Welke soep eet jij thuis graag? Zou je die ook hier willen maken?

Creatief denken: Hoe zou jouw fantasiegerecht heten? Wat kun je allemaal in de soep doen wat heel gek is?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Schrijf-, teken- en stempelatelier

Knip & Plak je eigen recept. De kinderen knippen plaatjes uit (of tekenen deze) van groenten en kookmaterialen. Gebruik hiervoor de woordkaarten horend bij deelthema 1 (zie inspiratieboekje) en eventueel de kaartjes met ingrediënten in de bijlagen horend bij de tekst Meneer beer heeft honger ✎. Ze plakken ze in volgorde: dit gebruik ik eerst, dan dit… enz.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen schrijven of stempelen de namen van de ingrediënten bij de afbeeldingen.
De kinderen schrijven korte zinnen bij het recept.
De kinderen bedenken een eigen naam voor het fantasiegerecht en schrijven of stempelen deze boven het recept.

Kookatelier

De kinderen koken de groentesoep via het stappenplan (het recept). Tip: Dit is tevens de begeleide activiteit van de week.

Telopdrachten:

- De kinderen tellen de groenten: "Hoeveel wortels zitten er in de mand? Hoeveel groene groenten gebruiken we?" Teken op een blad hoeveel stukken je hebt toegevoegd.
- De kinderen sorteren en tellen: Leg verschillende groenten op tafel en de kinderen sorteren ze op kleur, vorm of soort – daarna tellen.
- Maten en gewichten: De kinderen wegen groenten af op een balans (optioneel met weegkaartjes met plaatjes voor kleuters).
- De kinderen tellen af tijdens het koken: “Hoeveel minuten moet de soep nog koken? Laten we samen aftellen!”

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen bedenken hun eigen soeprecept, tekenen het op een blad (met hokjes voor ingrediënten en stappen) en schrijven eventueel (met hulp) enkele woorden erbij: wortel, pan, roeren.

De kinderen zoeken plaatjes (of tekenen zelf) van ingrediënten en materialen en schrijven daar de juiste woorden bij. Ze oefenen zo met lezen en schrijven.

De kinderen proeven verschillende soepjes (bijv. met en zonder zout of kruiden) en vullen een eenvoudige ‘smaaktest’ in: lekker / niet lekker / zout / flauw. Daarna maken ze een grafiek met de resultaten (eventueel met gekleurde blokjes of pictogrammen).

Thema atelier

In het thema atelier is een keuken gemaakt. De kinderen spelen dat ze soep maken. Ze serveren de soep aan mensen die komen eten.

Bron: JufAnja

De kinderen gaan in de supermarkt boodschappen doen voor ingrediënten voor in de soep. Ze kunnen de receptenkaartjes (ook bij het zelfstandig rekenatelier) gebruiken als boodschappenlijstje of zelf een boodschappenlijstje maken.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen berekenen het recept voor een bepaald aantal personen .
Bijvoorbeeld: de ingrediëntenlijst per soep is voor 2 personen. Jij wilt een soep maken voor 4 personen. Hoeveel ingrediënten zijn er dan nodig?

Rekenatelier

De kinderen verzamelen de juiste ingrediëntenkaartjes bij de verschillende recepten . De kinderen tellen de verschillende ingrediënten bij elkaar op.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen berekenen het recept voor een bepaald aantal personen .
Bijvoorbeeld: de ingrediëntenlijst per soep is voor 2 personen. Jij wilt een soep maken voor 4 personen. Hoeveel ingrediënten zijn er dan nodig?

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan vertellen over iets dat ik heb meegemaakt. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	Ik kan woorden en korte zinnen (2 woorden) schrijven. (groep 2)

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen kort vertellen over de groentesoep die ze hebben gemaakt? Vonden ze de groentesoep lekker of juist niet? Wat vonden ze er lekker aan? Wat kan de volgende keer beter? Kunnen de kinderen in een

woord opschrijven wat ze vonden van de soep? Weten de kinderen de betekenis van de nieuwe woorden en kunnen ze deze toepassen in de juiste context?

Opdracht: Mening

De kinderen vertellen in kleine groepjes aan elkaar wat ze vonden van de gemaakte groentesoep. Bespreek kort de volgende vragen:

- Vonden ze de soep lekker of vies?
- Wat vonden ze lekker of vies aan de soep?
- Wat zouden ze de volgende keer anders doen?
- Zouden ze dit recept thuis nog een keer willen maken of niet? Waarom wel/niet?

De kinderen schrijven eventueel in een woord of korte zin op wat ze vonden van de gemaakte groentesoep.

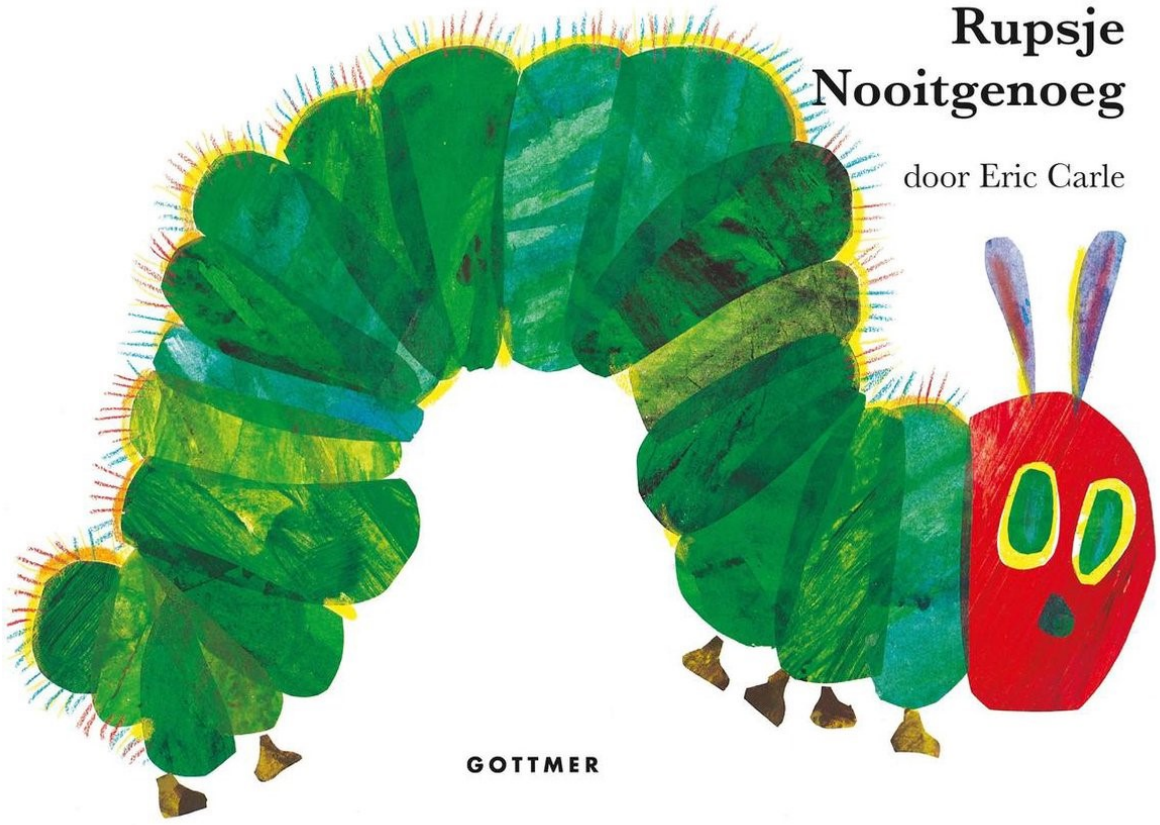
Opdracht: Woordenschatspel: Ik ga koken en ik gebruik…

De kinderen spelen een variant op ‘Ik ga op vakantie en neem mee…’ Ik ga koken en gebruik…
De kinderen maken en hele lange sliert van woorden. Ze herhalen de woorden van de voorgangers en voegen zelf een nieuw woord toe.

Rupsje Nooitgenoeg

Amuserende tekst – prentenboek

Sluit aan bij het kunstatelier

Schaf het prentenboek aan of kijk het prentenboek online, via:
https://www.youtube.com/watch?v=G_FrSIruAtE (06:28 min)

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* Prentenboek

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. *BAK* *Groep 1* Het eten, proeven, vies, lekker, het fruit, de groente. *Groep 2* Zoet, zout, zuur. *WAK* *Groep 3* Eten, at, gegeten. *Overige moeilijke woorden:* Gezond, ongezond, de fruitschaal, snoepen, de vrucht/ de vruchten, de tros (druiven).

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Rekenatelier: (Plastic) fruit.
- Kunstatelier 1: appels.
- Kunstatelier 2: Pringlesbussen of keukenrollen.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Rijmwoorden* *Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord.* *Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord.* *Zinnen* *Ik weet dat een zin uit woorden bestaat.* *Ik kan een zin langer maken.* *Ik kan een zin maken met een trefwoord.*

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesplezier* Ik kan me goed concentreren op een voorgelezen verhaal en beleef plezier aan het luisteren. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat at Rupsje Nooitgenoeg op alle dagen van de week?

Opdracht: Verhaal samenvatten

De kinderen reconstrueren het verhaal over Rupsje Nooitgenoeg per dag. Wat at de rups op maandag? En wat op dinsdag? De kinderen maken de zinnen langer: Rupsje Nooitgenoeg at op maandag … Let erop dat de kinderen zinnen proberen te maken van minimaal 7 woorden.

Opdracht: Verhaal naspelen

De kinderen en leerkracht noemen het volgende versje op over Rupsje Nooitgenoeg, dit is een samenvatting van het verhaal. Speel tegelijkertijd het verhaal uit met (plastic) fruit.

Op maandag at rupsje zich dwars door een appel
maar genoeg had hij nog altijd niet
op dinsdag at hij zich dwars door 2 peren
maar genoeg had hij nog altijd niet
op woensdag at hij zich dwars door 3 pruimen
maar genoeg had hij nog altijd niet
op donderdag at hij zich dwars door 4 aardbeien
maar genoeg had hij nog altijd niet
op vrijdag at hij zich dwars door 5 sinaasappels
maar genoeg had hij nog altijd niet
op zaterdag at hij chocoladetaart, roomijs, een zure bom, jonge kaas, worst, een lolly, kersenvlaai en watermeloen
die nacht had hij toch buikpijn
de volgende dag was het weer zondag
rupsje at een klein, groen blaadje.

2 Detailronde

Taalbegrippen	Ik weet wat het verschil is tussen lezen en schrijven.
Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren.
Voorbereidend technisch lezen	*Rijmwoorden* Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord. Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe kunnen we erachter komen of ons antwoord goed is? Hoe weten we waar Rupsje Nooitgenoeg van heeft gegeten?

Verbanden leggen: Zoek welke afbeelding past bij welk raadsel.

Opdracht: Rupsje raadsels

De kinderen doen luisterspelletjes over het verhaal. Hang hiervoor de afbeeldingen door het lokaal, de kinderen rennen naar de juiste afbeelding toe.

De raadsels zijn:

1. Hier at Rupsje Nooitgenoeg er wel drie van!
2. Hier at Rupsje Nooitgenoeg er maar eentje van.
3. Deze vrucht is oranje.
4. Hier at Rupsje Nooitgenoeg twee stuks van.
5. Maak het rijmwoord af: Neem ruim, eet een …. (pruim).
6. Deze vrucht is groen.
7. Hier at Rupsje Nooitgenoeg er maar liefst vier van.
8. Maak het rijmwoord af: En nog een keer, eet ik een …. (peer).
9. Hier at Rupsje Nooitgenoeg er wel vijf van!
10. Op deze vrucht zitten zaadjes.

Opdracht: Rijmen

Neem een woord uit het verhaal en schrijf deze op het bord. De kinderen en leerkracht bedenken samen zoveel mogelijk woorden die hierop rijmen. Denk aan: *peer – beer – meer – keer – zeer – leer.* Schrijf deze rijmwoorden op en lees ze steeds hardop voor met de kinderen. Benoem dus steeds duidelijk het verschil tussen lezen en schrijven.

Opdracht: Tekendictee

De kinderen doen een tekendictee. Lees onderstaand verhaaltje voor aan de kinderen. De kinderen tekenen tijdens het voorlezen mee (op papier of op een wisbordje).

Tekendictee makkelijk

1. Teken een blad.
2. Teken in het blad een klein rondje.
3. Op het blad zit een rups.
4. De rups eet een appel. Teken een appel.
5. De rups eet twee peren. Teken twee peren.

6. De rups eet ook een koekje. Teken een koekje.
7. Nu zit de rups helemaal vol. Teken een dikke rups.

Tekendictee moeilijk

- Teken een klein eitje op een groen blaadje.
- Uit het eitje kruipt een piepklein rupsje.
- Teken een appel waar een gaatje in zit.
- Rupsje knabbelt ook aan twee peren.
- Daarna eet hij drie pruimen op.
- Teken een heel dikke rups met een rond buikje.
- De rups maakt een bruine cocon.
- En tenslotte vliegt er een mooie vlinder weg!

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven. *Informatieve tekst* Ik kleur een staafdiagram.
Studie-vaardigheden	Ik kan een staafdiagram kleuren.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe komen we erachter hoeveel fruit er op tafel ligt?

Perspectief nemen: Hoe zou rupsje Nooitgenoeg zich hebben gevoeld?

Verbanden leggen: Welke stukken fruit horen bij elkaar? Kun je nog meer soorten fruit opnoemen?

Waardebepaling: Wat heeft rupsje Nooitgenoeg jou geleerd?

Persoonlijke relevantie: Welk stuk fruit eet ik het liefst op school?

Creatief denken: Welke andere vrucht zouden de kinderen nog meer als stempel kunnen gebruiken?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Rekenatelier 1 (kring)

Verzamel verschillende soorten (plastic) fruit. De fruitsoorten die in het boek voorkomen zijn: appels, peren, pruimen, aardbeien en sinaasappels. De kinderen raden hoeveel fruit er ligt. De kinderen tellen het fruit. Kunnen ze ook een makkelijkere manier bedenken om het fruit te tellen? De kinderen gaan de fruitsoorten sorteren en in rijen leggen. Waar zijn er het meest van? En het minst? De kinderen tellen het aantal appels, peren, enzovoort.

Doe ten slotte nog een spel over *Rupsje Nooitgenoeg*. Het fruit ligt gesorteerd op tafel. De kinderen sluiten hun ogen. Eén kind wordt aangetikt en is *Rupsje Nooitgenoeg*. Dit kind opent de ogen, neemt een stuk fruit en geeft het aan de juf of meester. Jij verstopt het fruit. Daarna openen de kinderen hun ogen. Ze raden: welk stuk fruit is weg?

Groep 3/plusopdracht: Zelf sommen bedenken

De kinderen bedenken rekensommen met het fruit en rekenen deze sommen zelf uit.

Rekenatelier 2

Studievaardigheden

Maak met de kinderen een staafdiagram waarin je bijhoudt wie wat voor stuk fruit mee heeft naar school. Je vindt de staafdiagram in de bijlage ✎.

Groep 3 / Plusopdracht: Zelf sommen bedenken

De kinderen bedenken zelf rekensommen met het fruit en laat ze de sommen zelf uitrekenen. Hoeveel appels en bananen samen zijn er bijvoorbeeld meegenomen vandaag? En hoeveel appels, bananen en peren?

Kunstatelier 1

Snijd appels doormidden en geef de halve appels als stempel. De kinderen stempelen Rupsje Nooitgenoeg met de halve appels. De kinderen bedenken welke andere vrucht zij nog meer als stempel kunnen gebruiken. De kinderen plakken eventueel wiebeloogjes op het hoofd van Rupsje Nooitgenoeg. De kinderen schrijven of stempelen de woorden ‘Rupsje Nooitgenoeg’ na.

Groep 3 / Plusopdracht: Zelf sommen bedenken

De kinderen schrijven en/of stempelen korte woorden en zinnen op hun papier. Wat maakt Rupsje Nooitgenoeg mee? Wat zegt hij? Welk fruit eet hij het liefst? De kinderen beantwoorden deze vragen en schrijven of stempelen de woorden en zinnen op hun papier.

Kunstatelier 2

De kinderen maken een Rupsje Nooitgenoeg van pringlesbussen of keukenrollen (waar het uiteinde van dichtgemaakt is).
De kinderen schilderen de pringlesbus of keukenrol groen en maken het gezichtje van de rups. Knip vervolgens de afbeeldingen uit de bijlage uit✎. Dit eten stoppen de kinderen in de bus of keukenrol, want dat heeft de rups opgegeten.

Groep 3 / Plusopdracht: Zelf sommen bedenken

De kinderen bedenken een verhaal over hun eigen rups. Wat eet de rups allemaal op? Hoe voelt hij zich daarna? De kinderen schrijven of vertellen een kort verhaaltje. De kinderen maken tekeningen van hun rups die verschillende dingen eet.

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen het juiste plaatje aanwijzen naar aanleiding van een kort verhaal?

Opdracht: plaatjes aanwijzen bij het verhaal

Print de afbeelding ✎ uit (op A3 of geef ieder tweetal een A4 papier met de print) en lees vervolgens het versje uit ronde 1 nogmaals voor. De kinderen wijzen aan welke afbeeldingen ze in het verhaal hebben gehoord (appel, vlaai, blaadje enzovoort). Missen de kinderen nog iets? Waar heb je dit gehoord?

Opdracht: Woordenschatspel: Ik ben op zoek naar…

Jij zegt: *“Rupsje Nooitgenoeg heeft honger. Hij zoekt iets om te eten…”*
Jij noemt een omschrijving, bijvoorbeeld:

- *“Het is rond en rood.”* (appel)
- *“Het is geel en lang.”* (banaan – ook al zit die niet in het boek, mag wel)

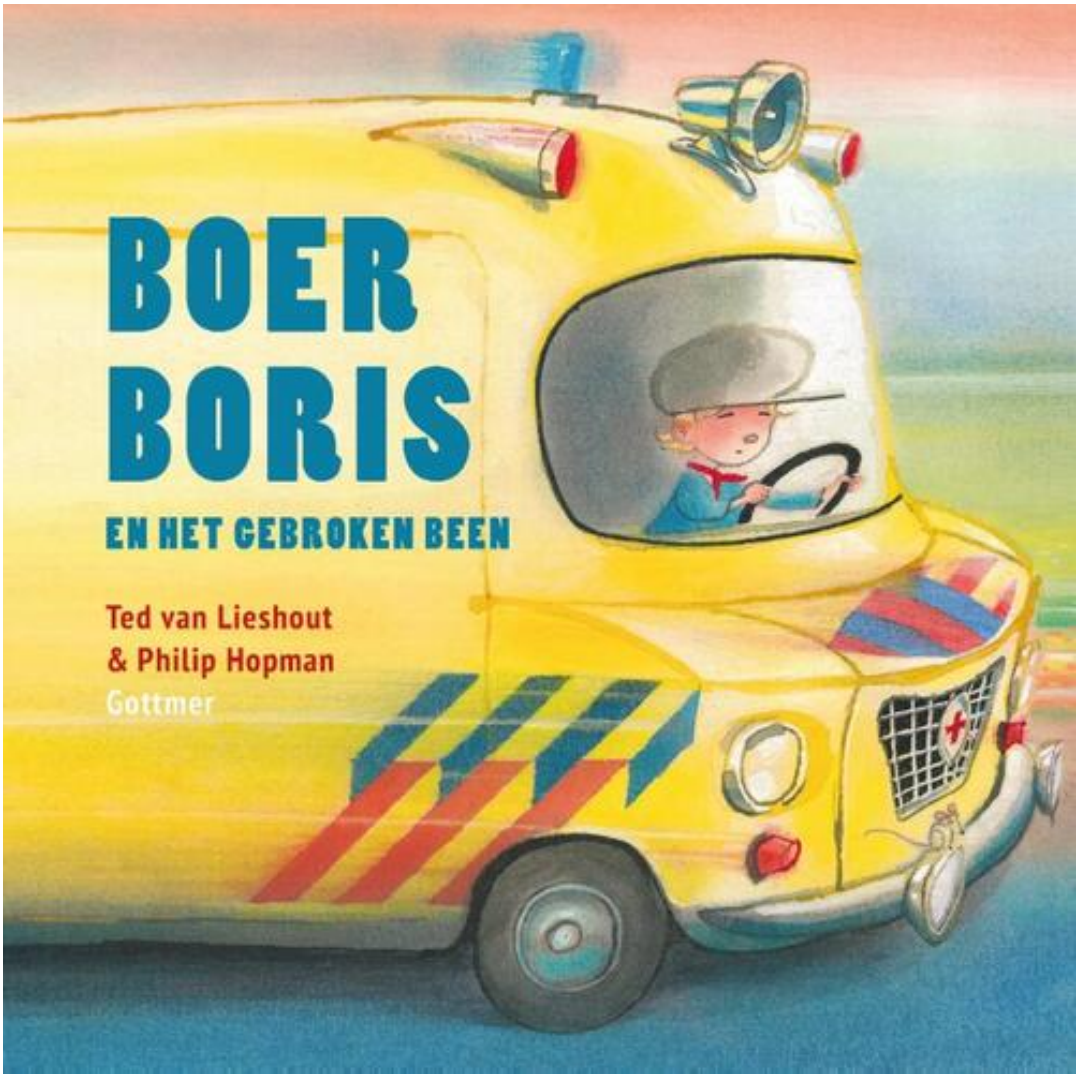
- *“Het kan vliegen en heeft vleugels.”* (vlinder)

De kinderen steken hun vinger op of roepen het antwoord.

- Wie het goed heeft, mag de volgende omschrijving bedenken.

Boer Boris en het gebroken been

Amuserende tekst – digitaal prentenboek

Schaf het prentenboek aan of vind hier het online prentenboek

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekst	*Amuserende tekst* Prentenboek (digitaal)

Woordenschat

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. *BAK* *Groep 1* Het been, beter worden, de dokter. *Groep 2* Het ziekenhuis, de ziekenwagen. *WAK* *Groep 3* Beterschap, verpleger, de verpleegster, het gips. *Overige moeilijke woorden:* De fruitschaal, de ambulance, het verband, verzorgen, rusten.

Materialen bij de les

- Poppetjes of knuffels.
- een groot vel papier/behang.
- Vierkante witte papieren.
- Stiften, kleurpotloden.
- Oliepastel/wasco.
- Blokken.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesplezier* Ik leef mee met personages uit een voorgelezen verhaal. Ik kan me goed concentreren op een voorgelezen verhaal en beleef plezier aan het luisteren.

Stap 2: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesplezier* Ik leef mee met personages uit een voorgelezen verhaal. Ik kan me goed concentreren op een voorgelezen verhaal en beleef plezier aan het luisteren. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan het verhaal naspelen. Ik kan personages uit een verhaal benoemen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. *Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal uit mijn hoofd navertellen. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen.

Opdracht: Focus tijdens het verhaal

Weten de kinderen de volgorde van de gebeurtenissen nog? De kinderen geven tijdens het voorlezen antwoord op vragen als:

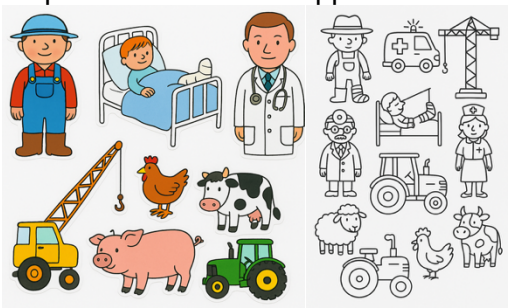
- Weet jij nog wat er nu gaat gebeuren?
- Wat denk je dat er gaat gebeuren (voorspellen).
- En toen…?
- Bedek de helft van een plaat en vraag: Weet jij nog wat er op de andere helft van de illustratie is te zien?

Opdracht: Verhaal naspelen

De kinderen spelen het verhaal na. Gebruik hiervoor poppetjes/ knuffels of kopieer platen uit het boek en lamineer ze. De kinderen bedenken samen welke gebeurtenissen er allemaal na kunnen worden gespeeld uit het boek en welke spullen ze hiervoor nodig hebben.
Voorbeelden van gebeurtenissen om door de kinderen te laten naspelen:

	Gebeurtenis	Benodigdheden
1	Boer Boris en broer Berend werken op de boerderij.	Schep en kruiwagen
2	Broer Berend krijgt een ongeluk en breekt zijn been.	Appelboom, ladder, Broer Berend
3	Boer Boris belt de dokter	Telefoon, Boer Boris
4	De ambulance komt en brengt Berend naar het ziekenhuis	Ambulance
5	Berend krijgt gips in het ziekenhuis	Verband, Broer Berend
6	Berend voelt zich alleen in het ziekenhuis	Broer Berend in lege ziekenhuiskamer
7	Boer Boris krijgt een idee en komt met de hijskraan.	Hijskraan, Boer Boris
8	De boerderijdieren komen op bezoek	Boerderijdieren één voor één op de hijskraan zetten
9	Blij weerzien! Alle dieren bezoeken Berend.	Boerderijdieren, Broer Berend
10	Berend wordt beter en mag weer naar huis. Iedereen is blij.	Tractor, Broer Berend, Ziekenhuisdieren, Boer Boris.

Knipbladen om uit te knippen en eventueel in te laten kleuren door de kinderen ✎:

Voorbeelden van een verteltafel om samen met de kinderen te maken:

Bron: Juf Joni

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat gebeurt er met de broer van Boer Boris “Broer berend” in het verhaal?

Stap 3: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	*Rijmwoorden* Ik kan aangeven of woorden wel of niet op elkaar rijmen. *Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik kan woorden die ik hoor onthouden in de juiste volgorde. *Zinnen* Ik kan een zin langer maken. Ik kan een zin maken met een trefwoord.

Opdracht: Rijmen

De zinnen in het boek rijmen op elkaar. De kinderen herhalen onderstaande zinnen. Eventueel spelen ze het verhaal nog een keer na en voegen de rijmzinnen toe aan het spel. De kinderen maken zelf het rijmwoord af. Denk hierbij aan:

- ‘Help, er is een ongeluk!’ Berend zijn been is …
- De dokter kijkt naar Berends been en wist meteen: daar moet gips …
- Berend mist de beesten, maar die wachten thuis. De beesten kunnen niet mee naar het ….
- Boer Boris heeft een goed idee en hij haalt het …
- Berend roept blij: ‘Wat is er veel bezoek voor …!’

2 Detailronde

Doelen bij de detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. *Spreken en presenteren* Ik kan een verhaal uit mijn hoofd navertellen. Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen. Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Kun je een been echt niet kopen? Zou het echt kunnen om al die dieren op de hijskraan te zetten? Waarom denk je dat wel/niet?

Verbanden leggen: Welke dingen namen ze allemaal mee naar het ziekenhuis?

Opdracht: Gericht kijken

De kinderen bekijken een pagina van het boek en benoemen om en om precies wat ze zien. “Ik zie drie dieren. Ik zie links boer Boris. Ik zie rechts … De dokter draagt een doktersjas” et cetera. De kinderen oefenen met zo gedetailleerd mogelijk benoemen wat ze zien. Doe dit eerst voor.

Opdracht: Mindmap

Welke dingen namen ze allemaal mee naar het ziekenhuis? De kinderen benoemen de voorwerpen en ze worden door de leerkracht op een grote mindmap geschreven / getekend.

Opdracht: ‘Ik ga naar het ziekenhuis en ik neem mee…’

De kinderen gaan in de kring zitten. Ze spelen het spel: ‘Ik ga naar het ziekenhuis en ik neem mee…’ Let op de details in de tekst en op de prenten. De kinderen herhalen eerst zelf de zin ‘Ik ga naar het ziekenhuis en ik neem mee...’ en herhalen wat het kind voor hen had gezegd om vervolgens hun eigen antwoord toe te voegen: “Ik ga naar het ziekenhuis en ik neem mee een tandenborstel en mijn knuffel.”

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zou er gebeurd zijn als de boerderijdieren echt in het ziekenhuis zouden gaan?

Perspectief nemen: Wat zou je willen doen in het ziekenhuis als jij een boerderijdier was? Wie had je op bezoek willen krijgen als jij in het ziekenhuis lag?
Verbanden leggen: Wat is het verschil tussen een boerderij en een ziekenhuis?

Waardebepaling: Voor wie is het belangrijk dat er geen dieren in het ziekenhuis komen?

Persoonlijke relevantie: Ben ik wel eens in een ziekenhuis geweest? Wanneer was dat? Welk dier wil ik graag zien als ik in het ziekenhuis lig?

Creatief denken: Teken het dier die jij graag mee wil nemen naar het ziekenhuis en bedenk hoe je dit dier gaat meenemen.

Kunstatelier 1

De kinderen maken samen een ziekenhuis. Zorg voor een groot vel papier/behang en teken hierop een groot ziekenhuis of maak deze met gekleurd papier. Let erop dat alle tekeningen van de kinderen in dit ziekenhuis moeten passen.
Ieder kind krijgt een wit papier in de vorm van een vierkant. Dit is een ziekenhuiskamer. Op het blad mag ieder kind zijn eigen ziekenhuiskamer inrichten. Ze tekenen een bed, een ziek iemand en misschien wel een dokter. Bespreek van te voren met de kinderen wat er in een ziekenhuiskamer staat.

Groep 3/plusopdracht: Ziekenhuis

De kinderen geven het ziekenhuis een naam. De kinderen schrijven de naam op het papier. Of laat ze als het lukt ook al omschrijven wat voor ziekenhuiskamer ze hebben gemaakt.
De kinderen kunnen de ziekenhuiskamer eventueel ook in een schoenendoos maken van klei of papier.

Kunstatelier 2

De kinderen krijgen een uitgeprinte versie van Boer Boris op zijn tractor. De kinderen gaan met oliepastel of wasco de tekening inkleuren. Daarna tekenen ze achter de trekker van Boer Boris het dier dat zij graag mee zouden willen nemen naar het ziekenhuis. Ze bedenken ook een manier hoe ze het dier gaan meenemen, zit het dier op een kar of gaat het dier op een andere manier mee?

Groep 3/plusopdracht: Dierennamen

De kinderen stempelen de naam van het dier bij de tekening of schrijven zelfs al een aantal zinnen bij de tekening.

Thuisatelier

De kinderen spelen alsof ze dokter zijn. Leg in het thuisatelier poppen neer, verband, verbandtrommel, (nep)pleisters, witte jassen, een bedje, thermometer, stethoscoop en meer.

Groep 3/plusopdracht: Naamkaartjes

De kinderen maken een eigen patiëntenkaart voor elke 'patiënt' (pop of knuffel). Op de kaart schrijven of tekenen ze wat er mis is en welke behandeling nodig is.

Bouwatelier

De kinderen bouwen met blokken een ziekenhuis na en spelen vervolgens met poppetjes en diertjes in dit ziekenhuis. Wat zouden de boerderijdieren allemaal gaan doen in het ziekenhuis? Misschien ontwerpen de kinderen wel een dierenziekenhuis?

Groep 3/plusopdracht: Plattegrond

Voordat de kinderen gaan bouwen, tekenen ze eerst een plattegrond van het ziekenhuis. Waar komt de ingang, de operatiekamer, de wachtkamer en de dierenafdeling?

4 Reflectieronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan de belangrijkste boodschap uit een verhaal halen.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen de zin nazeggen en hierop antwoord geven?

Opdracht: Hoe ging het verhaal ook alweer?

De kinderen werken voor deze opdracht in tweetallen. De kinderen maken de zinnen langer en herhalen zo delen van het verhaal.

- 'Help, er is een ongeluk!' Berend zijn been is …
- De dokter kijkt naar Berends been en wist meteen: daar moet gips …
- Berend mist de beesten, maar die wachten thuis. De beesten kunnen niet mee naar het ….
- Boer Boris heeft een goed idee en hij haalt het …
- Berend roept blij: 'Wat is er veel bezoek voor …!'

Opdracht: Woordenschatspel: Ik ga naar de dokter en ik …

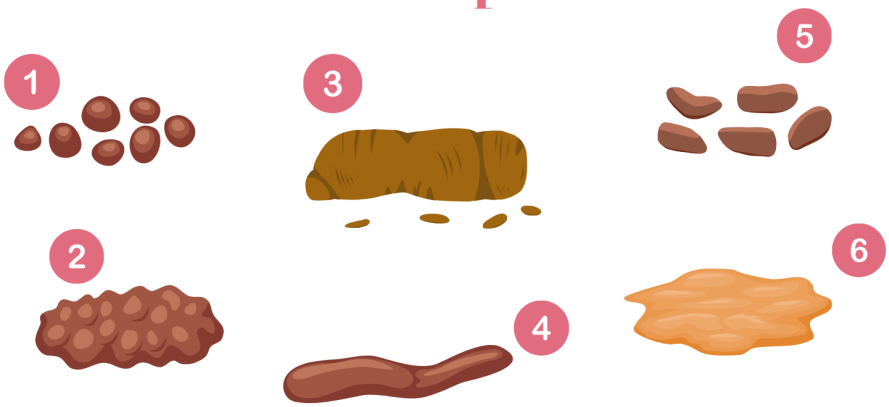
De kinderen spelen een variant op ‘Ik ga op vakantie en neem mee…’ Ik ga naar de dokter en ik…
De kinderen maken en hele lange sliert van woorden. Ze herhalen de woorden van de voorgangers en voegen zelf een nieuw woord toe.

De grote poepposter

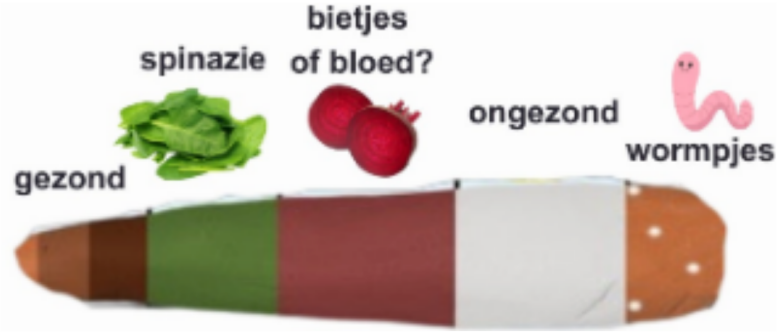
Informatieve tekst – informatiefolder

Sluit aan bij het puzzelatelier

De Grote Poep Poster

Kleuren

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Informatiefolder (poster)

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *BAK* *Groep 1* Gezond, Kijken, ruiken, voelen, hard, glad, ruw, de buikpijn, de pijn, ziek zijn, spinazie *Groep 2* Bietjes, wormpjes *WAK* *Groep 3* - *Overige moeilijke woorden:* Ongezond, de maag, de darmen, pijnlijk

Materialen bij de les

- Ontbijtkoek.
- Water.
- Boetseerklei.
- Verf.
- Versierspullen (Bijv. Glitters, diamantjes & veren).
- Stopwatch.
- Weegschaal.
- Bijlagen horend bij de les 📎.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Van roep naar poep

De kinderen zien de poster nog niet. Schrijf het woord ‘roes’ langzaam op het bord. Zeg tegen de klas: ‘Lees met me mee’ en herhaal tijdens het schrijven de letters. Maar wat is de o en de e samen? Kunnen de kinderen hierachter komen? En welk woord staat er op het bord? Doe een aantal oefeningen met de kinderen op het bord, vraag aan de kinderen wat de eerste letter van het woord is en de laatste. Verander eens de laatste letter met de kinderen naar een p. Wat staat er nu? Roep. Verander nu samen met de kinderen de eerste letter naar een s, wat staat er nu? Soep. Verander ten slotte de eerste letter met de p, wat staat er nu? Poep! Ga in gesprek met de kinderen over wat ze al weten over het onderwerp.

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	*Klanken* Ik kan het verschil horen tussen woorden als een klank verandert (kat - tak - bok - bak). Ik kan namen van voorwerpen verdelen in klankgroepen. Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken. Ik kan de beginklank van een woord benoemen. Ik kan de beginklank van een woord vervangen door een andere beginklank. Ik kan benoemen welke beginklank verandert (tak, dak). Ik kan benoemen welke klank veranderd (tak - dak, poes - pas, tak - tas). Ik kan de eindklank van een woord benoemen.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken*

	Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Welke soorten poep zijn er allemaal? Wat zie je, hoor je, voel je en ruik je tijdens het poepen?

Opdracht: Dobbelen

De kinderen mogen om de beurt met een dubbelsteen gooien met wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe erop ✎. De leerkracht stelt vervolgens een vraag over de poepposter die begint met het gegooide woord.

Tip: als je geen dobbelsteen hebt zet een rad op het digibord zodat de kinderen zelf kunnen draaien. https://wheelofnames.com/nl/

2 Detailronde

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: wat betekenen de volgende woorden: Gezond, ongezond, kijken, ruiken, voelen, hard, glad, ruw, de buikpijn, de pijn, de maag, de darmen, ziek zijn, pijnlijk.

Verbanden leggen: Wat is her verschil tussen de 6 soorten poep op de poster? Welke tekst past bij welke afbeelding?

Opdracht: Beeldende woorden

De kinderen gaan samen met de leraar langs de moeilijke woorden op de poster, dit zijn: Gezond, ongezond, kijken, ruiken, voelen, hard, glad, ruw, de buikpijn, de pijn, de maag, de darmen, ziek zijn, pijnlijk. De kinderen noemen en beelden samen met de leraar deze woorden uit.

Opdracht: Ren naar de juiste poep

De afbeeldingen van de 6 soorten poep hangen door de klas heen. De volgende zinnen worden voor gelezen:

1. Mijn poep lijkt een beetje op konijnenkeutels. Ik drink niet genoeg water.
2. Mijn poep lijkt op dropjes die aan elkaar vast zitten. Het poepen doet een beetje pijn.
3. Mijn poep is net een maiskolf. Hij is zacht en heeft bobbels.
4. Mijn poep is glad en zacht, het lijkt op een worst.
5. Mijn poep is zacht en glad, maar soms ook met spetters.
6. Mijn poep is net als water. Ik heb wat verkeerds gegeten.

De kinderen rennen naar de juiste poep toe. De kinderen overleggen zelf over wat het juiste antwoord is.

3 Contextronde

Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik weet hoe ik mijn pen en potlood vast moet houden. Ik heb de juiste schrijfhouding Ik kan mijn eigen naam schrijven
Onderzoekend lezen	

Denkbubbelvraag:

Perspectief nemen: Hoe zou het voor een ander zijn om jouw poep te zien of te ruiken als je niet hebt doorgespoeld?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk dat we goed opletten op hoe onze poep eruit ziet?

Persoonlijke relevantie: Wat vind ik van poep? En waarom vind ik dat?

Creatief denken: Maak de mooiste nep-poep.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Kunstatelier

Drollen kunnen eigenlijk ook heel mooi zijn. De kinderen gaan de meest mooie drollen kleien die ze kunnen bedenken. De kinderen denken tijdens het kleien na over hoe hun eigen drol eruit ziet. Ook kunnen de kinderen kijken naar de poepposter voor voorbeelden. Hierna wordt de klei goed uitgedroogd waarna de kinderen hun eigen drol mogen versieren met bijvoorbeeld diamantjes, glitters, wiebeloogjes, veertjes en nog veel meer. Welke drol is het mooiste?

Groep 3 / Plusopdracht: naamkaartjes

De kinderen maken een naamkaartje bij hun eigen kunstwerk met een grappige naam (bijvoorbeeld: *glitterpoep, drollentaart, of regenboogdrol*).

Ontdekatelier

De kinderen gaan poep namaken. Eerst verkruimelen de kinderen plakken ontbijtkoek in een schaaltje. Zorg voor ongeveer 1 of 2 plakken ontbijtkoek per persoon. Vervolgens gieten de kinderen een klein laagje water toe. Ten slotte wordt er een eetlepel pindakaas aan het geheel toegevoegd en nu kneden! De kinderen maken vervolgens drollen in verschillende vormen en groottes. Ze kijken hierbij goed naar de poepposter. Welk van de drollen lijkt het meest op hun eigen poep? En ruikt deze poep ook hetzelfde als hun eigen poep? Wat zijn nog meer verschillen en overeenkomsten?

Groep 3 / Plusopdracht: Wegen

De kinderen gaan verschillende nagemaakte drollen wegen. Welke nagemaakte poep is het zwaarst en het minst zwaar? Een mens poept gemiddeld 150 gram per dag. Welke nagemaakte drol (of drollen samen) weegt 150 gram?

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan een vraag stellen aan de leerkracht of een ander kind dat iets vertelt.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen).

	Leesstrategie 4: Samenvatten Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen antwoord geven op een eenvoudige vraag en meedoen met een leergesprek?

Opdracht: Let op je poep

De kinderen gaan met de leerkracht in gesprek over poep en op je poep letten. De kinderen gaan in gesprek over een paar verdiepende vragen:

- Welke poep is gezond en welke poep is niet gezond?
- Wat moet je doen als je hebt gepoept?
- Wat wil je verder nog leren over poep?

Geef ieder kind een poepposter mee zodat ze deze kunnen ophangen in de wc bij hen thuis en hierover met hun ouders in gesprek kunnen gaan. Hang de poster ook op in de wc op school.

Opdracht: Woordenschatspel: Doorfluisteren

De kinderen zitten in de kring en fluisteren om de beurt een woordenschat woord van deze week in het oor van degene die naast ze zit. Klopt het woord als iedereen geweest is? En wat betekent het woord precies?

Röntgenfoto

Informatieve tekst - Kijkplaat

Sluit aan bij het kunstatelier

Een drukke dag in het ziekenhuis

Vandaag is het een drukke dag in het ziekenhuis. De röntgenkamer is open en er komen allemaal kinderen binnen die zich pijn hebben gedaan. Dokter Daan en Zuster Zoë helpen iedereen. Ze maken röntgenfoto's om te kijken of er iets gebroken is. Weet jij bij elke patiënt welk deel van het lichaam op de foto staat?

*1.*Emma was aan het fietsen zonder handen op het stuur. Dat vond ze stoer!
Maar… *boem!* Ze viel en kwam op haar hand terecht.
Au! Haar vingers deden pijn en ze kon haar hand niet meer goed bewegen.
Dokter Daan maakt een röntgenfoto van haar…
Wat denk jij? Waar kijkt de dokter naar? (antwoord = de hand)

2.Sam sprong van de bank en wilde landen als een superheld.
Maar oei… hij kwam verkeerd op zijn voet neer.
Zijn voet is dik en hij kan er niet meer op staan.
Zuster Zoë maakt snel een röntgenfoto van zijn…
Welk lichaamsdeel moet op de foto? (antwoord = de voet)

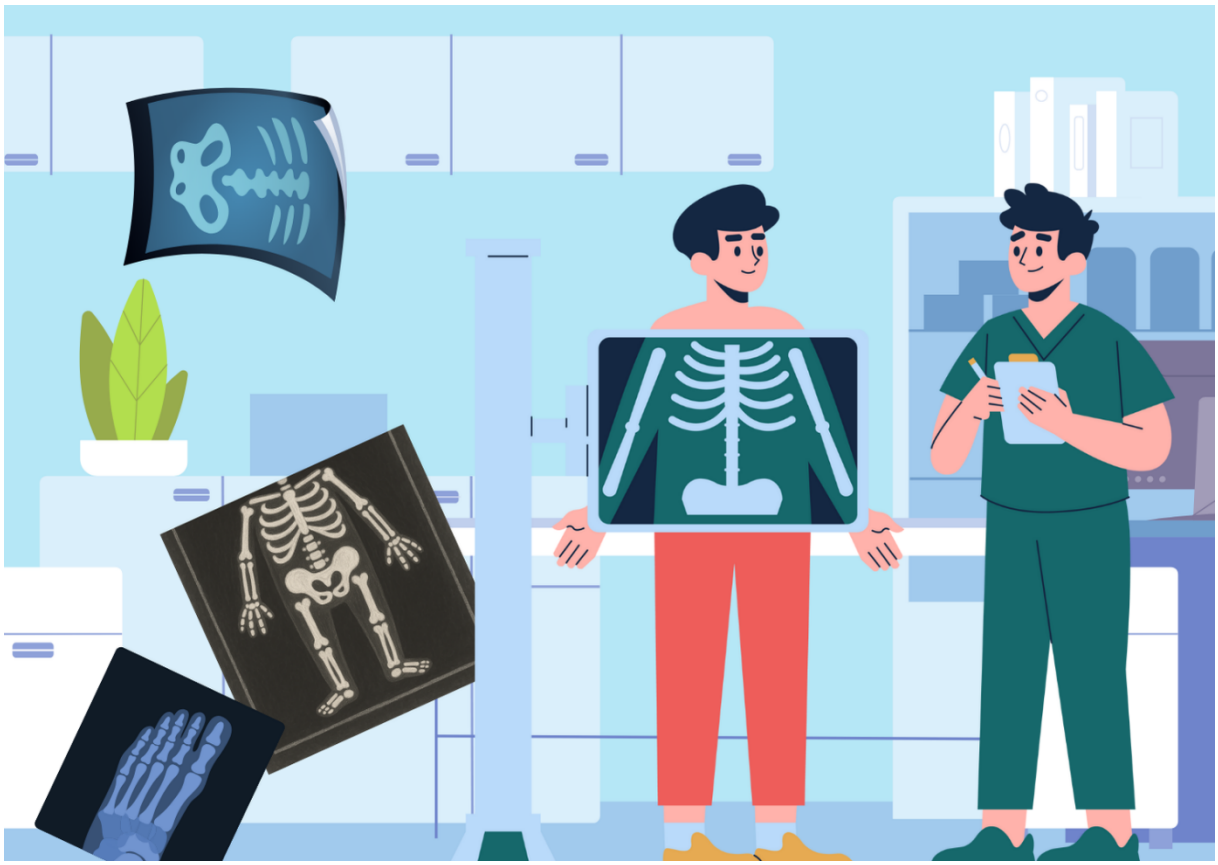
3.Noor was buiten aan het rennen met haar hond.
Ze struikelde over een tak en viel op haar been.
Ze huilt: "Het doet zó veel pijn!"
Misschien is er iets mis met het bot in haar…
Van welk lichaamsdeel maakt de dokter een foto? (antwoord = het been)

4.Max had buikpijn en voelde zich niet lekker.
Maar toen hij op stond, deed zijn rug ook pijn.
Hij zegt: "Het zit vanbinnen, ik weet niet wat het is!"
Dokter Daan zegt: "Dan maken we een foto van je ...."
Weet jij welke röntgenfoto dat is? (antwoord = de romp)

5. Jara deed een dansje op het schoolplein. Ze draaide rondjes en maakte een gekke sprong.
Maar toen ze landde, viel ze op haar zij. Nu kan ze haar been niet meer goed bewegen.
"De pijn komt van mijn heup," zegt Jara.
Ze maken een röntgenfoto van haar…
Welk lichaamsdeel moeten we nu bekijken? (antwoord = de heup)

6.Finn zat in een klimrek en wilde springen naar de grond.
Maar hij gleed uit en viel met zijn arm op een steen.
Hij huilt: "Mijn arm doet pijn, vooral hier bij mijn bochtje!"
De dokter maakt een röntgenfoto.
Welke foto hoort bij Finn? (antwoord = de elleboog)

Kijkplaat röntgenfoto

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	Informatieve tekst Kijkplaat

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *BAK* *Groep 1* Het ziekenhuis, de dokter, de romp, de heup, de hand, de vinger, de elleboog, de arm, de voet, de teen, de borst, het been, de knie, de kat, de cavia, de vogel, de hond, het paard, de vis, het lichaam, het verband, de foto. *Groep 2* - *WAK* *Groep 3* - *Overige moeilijke woorden:* De röntgenfoto, de dierenarts.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Kunstatelier: zwart papier, (witte) potloden, stempels, wattenstaafjes, (witte) verf, lijm.
- Thema atelier: Rol verband, pop en verschillende (dieren)knuffels.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Wat is dit?

De kinderen kijken goed naar de kijkplaat. Lees de bijbehorende teksten nog niet. Kunnen de kinderen ontdekken waar de kijkplaat zich afspeelt (het ziekenhuis) en wat er op de kijkplaat te zien is (röntgenfoto's). Ga met de kinderen in gesprek over hun eigen ervaringen met ziekenhuizen en (eventueel) zelfs röntgenfoto's.

Stel open vragen:

- Wat zie je allemaal?
- Wat denk je dat dit is?
- Waar zou deze foto gemaakt zijn?
- Hoe kun je binnenin je lichaam kijken?

Introduceer het woord *röntgenfoto* en bespreek wanneer je zo'n foto zou maken (bijvoorbeeld als je je arm breekt).

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje 'technisch lezen'. *Klanken* Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken. *Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik kan woorden die ik hoor onthouden in de juiste volgorde. Zinnen Ik kan een zin langer maken. Ik kan een zin maken met een trefwoord.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan vertellen over iets dat ik heb meegemaakt. *Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Wat is het ziekenhuis? Waarom ga je naar het ziekenhuis? Wat is een röntgenfoto? Wie van de kinderen is wel eens in het ziekenhuis geweest? En wie heeft wel eens een röntgenfoto moeten laten maken? Waarom moest dit?

Opdracht: Alles is zoek!

Oh nee, de röntgenfoto's zijn zoek geraakt in het ziekenhuis. Verstop de verschillende röntgenfoto's in het klaslokaal. De kinderen helpen mee met het zoeken naar de verschillende röntgenfoto's. De verschillende röntgenfoto's vormen een soort puzzel: de kinderen zetten de röntgenfoto in elkaar.

Opdracht: Wijs de juiste aan

Lees de zinnen die horen bij afbeeldingen een voor een voor aan de kinderen. De kinderen zeggen de zin na en wijzen daarna de juiste afbeelding aan.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes. Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren.
Voorbereidend technisch lezen	*Klanken* Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken. Zinnen Ik kan een zin langer maken. Ik kan een zin maken met een trefwoord.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan plaatjes van een verhaal op een goede volgorde leggen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe zou een röntgenfoto van een dier eruit kunnen zien?

Verbanden leggen: Wat hoort bij elkaar? Wat zie je op de binnenkant? Welke röntgenfoto's horen op welke plek op het lichaam? Wat komt wel en niet overeen met hun eigen tekening?

Opdracht: Lichaamsdelen

De kinderen worden verdeeld in kleine groepjes (3-4 kinderen). Zorg ervoor dat je een setje röntgenfoto's hebt per groepje ✎. De afbeeldingen van de röntgenfoto's van dieren komen pas aan bod tijdens de volgende opdracht.

- De kinderen benoemen de lichaamsdelen die ze op de röntgenfoto's zien ✎.
- De kinderen spreken de namen van de verschillende lichaamsdelen klank voor klank uit.
- De kinderen benoemen wat ze zien op de röntgenfoto's en wijzen daarna het lichaamsdeel aan op hun eigen lichaam.
- De kinderen leggen de afbeeldingen van de röntgenfoto's ✎ op de juiste plek op de afbeelding van het lichaam ✎.
- De kinderen vertellen over de afbeeldingen (röntgenfoto's van lichaamsdelen) en maken de zin af:
  Dit is een ….. Op de foto zie je de botten van …..

Opdracht: Röntgenfoto's van dieren

De kinderen maken een schets van hoe zij denken dat een röntgenfoto (skelet) van een dier eruit ziet ✎ (voorbeeld van een kat). Laat daarna het voorbeeld van de röntgenfoto van de kat zien aan de kinderen. Wat komt wel en niet overeen met hun eigen tekening?

Daarna koppelen de kinderen de andere afbeeldingen van de dieren met de juiste röntgenfoto's ✎.

Ga met de kinderen in gesprek over de dokter en de dierarts. Wat hebben deze twee gemeen? En waar verschillen ze in?

Opdracht: Memory

Leg beide sets in twee stapels ✎. De kinderen spelen het als memory.

3 Contextronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Spreken en presenteren* Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal naspelen.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik weet hoe ik mijn pen en potlood vast moet houden. Ik heb de juiste schrijfhouding. Ik kan mijn eigen naam schrijven.

	Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Worden er in het echt ook röntgenfoto's gemaakt van dieren?

Perspectief nemen: Hoe zou het voelen om je been te breken? Wat zou je dan zeggen of denken? Wat zou het huisdier voelen als het pijn heeft? Wat zou het baasje zeggen?

Verbanden leggen: Hoe ziet een ziekenhuis er in het echt uit? Wat gebeurt daar allemaal? Wat hebben een dokter en een dierenarts met elkaar gemeen? En wat verschillen ze van elkaar?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk om botten in je hand te hebben? Wat zou er gebeuren als ze er niet waren? Waarom is het handig om een datum op een röntgenfoto te zetten?

Persoonlijke relevantie: Heb jij weleens iets gebroken? Hoe voelde dat? Zou jij een röntgenfoto van jezelf spannend vinden? Zou jij liever dierenarts of dokter zijn? Waarom?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Kunstatelier

De kinderen knutselen een röntgenfoto met hun eigen hand. Hiervoor gebruiken ze zwart papier en schilderen ze met witte strepen en stippen *botten* op de binnenkant van hun hand. De kinderen schrijven of stempelen vervolgens hun naam op het papier.

Bron: Pinterest

Of maak dit met wattenstaafjes. De kinderen trekken hun hand over op het zwarte papier en kleuren dit in met wit potlood. Ze plakken wattenstaafjes op de hand als *botten.*

Bron: Jufmarlies.nl

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen schrijven of stempelen de naam van het lichaamsdeel (hand) op het papier. Ook kunnen de kinderen de datum en tijd op het papier schrijven, net als een echte röntgenfoto.

Thema atelier
De kinderen spelen in het thema atelier een verhaal uit over het breken van een lichaamsdeel. De kinderen gaan hiervoor naar het ziekenhuis (thema atelier) en laten een röntgenfoto maken. De kinderen geven elkaar gips / verband en doen dit bij elkaar om. Gebruik voor dit spel de afbeeldingen van de röntgenfoto's en de verbandkaarten.

Variatie: De kinderen spelen alsof hun huisdier iets heeft gebroken. Het diertje moet naar de dierenarts. Gebruik voor dit spel de röntgenfoto's van de dieren.

Groep 3 / Plusopdracht Briefje schrijven
De kinderen schrijven zelf op een briefje wat ze op de röntgenfoto hebben gezien en geven dit mee aan de 'patiënt'.

Reken atelier
De kinderen en leerkracht tellen samen de botten op de verschillende röntgenfoto's. Maak sommen met deze botten, gebruik hiervoor eventueel het werkblad met de verschillende botten om de sommen te verduidelijken. Bijvoorbeeld: in een hand zitten 5 botten (pak 5 bottenkaartjes), ik haal er 3 weg. Hoeveel blijven er over? De kinderen halen van de 5 bottenkaartjes 3 kaartjes weg. Er blijven 2 bottenkaartjes over.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen rekenen de sommen uit hun hoofd uit (dus zonder de bottenkaartjes). De kinderen bedenken zelf sommen met de bottenkaartjes. De kinderen berekenen sommen waarbij het antwoord steeds tussen de 10 en 20 ligt.

Leesatelier
De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen de afbeeldingen koppelen aan de juiste lichaamsdelen? Kunnen de kinderen goed luisteren naar wat de juf of meester vertelt? Kennen de kinderen de betekenis van alle woorden?

Opdracht: Geef een omschrijving

Doe deze opdracht klassikaal. Gebruik voor deze opdracht de 6 afbeeldingen van de röntgenfoto's van de lichaamsdelen ✎. Jijzelf geeft een omschrijving van een van de 6 lichaamsdelen. Je mag de naam van het lichaamsdeel niet noemen en deze ook niet aanwijzen op je eigen lichaam. Wat wel mag: *Dit lichaamsdeel gebruik je om iets op te kunnen pakken (hand) of: hiermee sta je op de grond (voet).* De kinderen raden om welk lichaamsdeel het gaat, wijzen de juiste afbeelding aan en benoemen de naam van het lichaamsdeel. Doe dit een aantal keer.

Opdracht: Woordenschatspel: Ren naar het juiste plaatje

Hang de verschillende kaartjes die je deze les hebt gebruikt op door de klas ✎ (de kijkplaat van het ziekenhuis, 6 afbeeldingen van röntgenfoto's van lichaamsdelen en de 6 röntgenfoto's van dieren, een afbeelding van een bot (rekenatelier), het lichaam). Geef een omschrijving van het woord (of zeg het woord), de kinderen rennen naar de juiste afbeelding toe.

Afbeelding	**Het woord**
Kijkplaat	Het ziekenhuis / de dokter
Röntgenfoto's lichaamsdelen	De romp/ de heup, de hand / de vinger, de elleboog / de arm, de voet / de teen, de borst, het been/ de knie.
Röntgenfoto's dieren	De kat, de cavia, de vogel, de hond, het paard, de vis.
Afbeelding lichaam	Het lichaam
Afbeeldingen verband	Het verband

Dokter

Tekstsoort: Amuserende tekst – lied

Sluit aan bij atelier ontdekatelier

Dokter, Jeroen Schipper

Dokter, ik voel me niet zo lekker
Dokter, ik voel me toch zo naar
Stil maar, ik maak je gauw weer beter
Stil maar, ik maak het voor elkaar
Dokter, ik voel me niet zo fijn
Stil maar, ik heb het medicijn

Je krijgt een
potje paarse pillen
En poeder op je billen
En allebei je benen in 't verband
Een spuitje tegen buikpijn
Vooruit nou even flink zijn
zo dadelijk is er niks meer aan de hand
Dan ben je lekker weer gezond
ren je vrolijk in het rond
Dan plak ik nog een hele grote pleister,
op je mond!

Je kunt het liedje hier vinden:
https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?&q=youtube+dokter+jeroen+schipper&&mid=370AF09A2D3E9D87756C370AF09A2D3E9D87756C&&FORM=VRDGAR

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* *Lied*

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *BAK* *Groep 1* *De dokter, lekker, beter (hersteld), het verband, de buikpijn, gezond, de pleister.* *Groep 2* - *WAK* *Groep 3* *Het medicijn.* *Overige moeilijke woorden:* -

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Ziek zijn

De kinderen vertellen wat ze zelf al weten over ‘ziek zijn’. Wanneer zijn ze voor het laatst ziek geweest? Hoe voelde dat?

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik herken hetzelfde woord of dezelfde letter. *Rijmwoorden* Ik kan aangeven of woorden wel of niet op elkaar rijmen. Ik kan rijmwoorden herkennen in een liedje, versje of gedichtje. Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord. Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Mondeling taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaat het lied over? Wat is pijn hebben? Heb jij wel eens pijn gehad ergens? Waar was dat en hoe voelde dat?

Opdracht: De dobbelsteen

De kinderen dobbelen met een dobbelsteen waar wie, wat, waar, wanneer en hoe opstaat. De leerkracht stelt een vraag die met dit woord begint, zoals: Hoe voel je je als je pijn hebt?

Opdracht: tekenen

De kinderen maken een tekening over een gebeurtenis in het liedje, vervolgens vertellen ze aan de klas wat er precies gebeurt in de tekening.

2 Detailronde

Voorbereidend technisch lezen	*Rijmwoorden* Ik kan aangeven of woorden wel of niet op elkaar rijmen. Ik kan rijmwoorden herkennen in een liedje, versje of gedichtje. Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord. Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord. *Woorden* Ik herken hetzelfde woord of dezelfde letter.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. De dokter, lekker, beter (hersteld), het medicijn, het verband, de buikpijn, gezond, de pleister.

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan belangrijke informatie uit een tekst halen. Ik kan van een gelezen tekst onderscheid maken tussen hoofd- en bijzaken.
Schrijven	*Aanvankelijk schrijven* Ik weet hoe ik mijn pen en potlood vast moet houden. Ik heb de juiste schrijfhouding.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is de betekenis van de moeilijke woorden?

Verbanden leggen: Wat weet ik al over ‘ziek zijn’? Welke letters beginnen allemaal met de letter ‘d’? Welke woorden rijmen op elkaar?

Opdracht: Rijmen

De kinderen luisteren naar het lied. Kunnen ze benoemen welke woorden in het lied op elkaar rijmen? En als je het laatste woord van de zin weg laat, weten de kinderen dan welk rijmwoord daar hoort te staan? En rijmen er nog meer woorden op bijvoorbeeld pijn?

Opdracht: Woorden

De kinderen bedenken bij de moeilijke woorden in het lied een beweging/dansje. Bespreek samen wat de moeilijke woorden betekenen.

Moeilijke woorden zijn:
De dokter, lekker, beter (hersteld), het medicijn, het verband, de buikpijn, gezond, de pleister.

Opdracht: De letter van...

De kinderen gaan in een tekst op zoek naar een specifieke letter. Bijvoorbeeld de ‘d’ van dokter. Hoeveel woorden kunnen de kinderen vinden met deze letter?
(Ik herken hetzelfde woord of dezelfde letter)

De kinderen schrijven deze letter(s) en woord(en) op. De kinderen letten hierbij op de pengreep en schrijfhouding.

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. *Ik kan het verhaal naspelen.*

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Hoe kunnen we erachter komen wat de gebaren zijn voor bepaalde woorden, zoals ziek zijn en dokter?

Perspectief nemen: Hoe zou het voor een doof iemand zijn om niet te kunnen horen?

Verbanden leggen: Luister naar de tekst van het lied. Beeld deze scene/gebeurtenis uit in een kort toneelstukje.

Waardebepaling: Waarom is het zo belangrijk dat er dokters zijn?

Persoonlijke relevantie: Wat doe ik altijd als ik ziek ben? Welke gebaren zou ik graag nog meer willen leren?

Creatief denken: Bedenk je eigen gebarentaal voor een woord met ‘ziek zijn’ te maken heeft.

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Theateratelier
De kinderen beelden een scene/gebeurtenis uit het liedje uit in een kort toneelstukje.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen verdelen de rollen (dokter en patiënt). Hierna schrijven de kinderen voor beide rollen kort op wat hun tekst kan zijn wanneer de gebeurtenissen uit het liedje moeten worden uitgebeeld/uitgespeeld.

Muziekatelier
De kinderen zingen mee met het lied en bedenken danspasjes bij het liedje. De kinderen luisteren eventueel ook naar andere liedjes, zoals:
https://www.youtube.com/watch?v=NRyYR5xbiAA (3:01 min.)

Leesatelier
De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht
De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen de juiste bewegingen koppelen aan de verschillende woorden in het lied? Kunnen de kinderen het lied nu uit hun hoofd zingen? Weten de kinderen de betekenis van de moeilijke woorden?

Opdracht: Zingen en dansen
De kinderen zingen opnieuw het lied. Tijdens het zingen van het lied ‘dansen’ de kinderen de bewegingen bij het lied.

Opdracht: Woordenschatspel: Toveren uit de hoge hoed
Een kind wordt uitgeroepen tot tovenaar en mag uit de hoed een woord ‘toveren’. Bij dit woord bedenkt de tovenaar een beweging die bij het woord past, die hij aan de klas laat zien. Vervolgens wordt het liedje gezongen en mogen de kinderen raden bij welk woord de beweging hoort. Als het goed is geraden wordt het liedje opnieuw afgespeeld, waarna alle kinderen de beweging maken op het moment dat het woord wordt uitgesproken.
(Dit kan herhaald worden met verschillende woorden en tovenaars)

Woorden: De dokter, lekker, beter (hersteld), het verband, de buikpijn, gezond, de pleister.

Skelet

Amuserende tekst - Versje

Sluit aan bij het beweegatelier

Lied op het ritme van ‘’If you're happy and you know it clap your hands"

Couplet 1
Heb je botten in je lijf? Stamp je voet! (stamp stamp)
Heb je botten in je lijf? Stamp je voet! (stamp stamp)
Ja, je botten zijn zo sterk,
ze bewegen heel goed mee,
Heb je botten in je lijf? Stamp je voet! (stamp stamp)

Couplet 2
Heb je botten in je lijf? Buig je knie! (buig buig)
Heb je botten in je lijf? Buig je knie! (buig buig)
Ja, je botten doen het fijn,
ze bewegen groot en klein,
Heb je botten in je lijf? Buig je knie! (buig buig)

Couplet 3
Heb je botten in je lijf? Strek je arm! (strek strek)
Heb je botten in je lijf? Strek je arm! (strek strek)
Ja, je botten zijn zo knap,
ze bewegen met een *klap*,
Heb je botten in je lijf? Strek je arm! (strek strek)

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Amuserende tekst* Versje/liedje

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *BAK* *Groep 1* *De botten, het lijf, stampen, de knie, de arm.* *Groep 2* *Buigen.* *WAK* *Groep 3* Het skelet. *Overige moeilijke woorden:*

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Kunstatelier 1: klei.
- Kunstatelier 2: zwart papier, wattenstaafjes, lijm.
- Muziekatelier: Muziekinstrumenten.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik kan woorden die ik hoor onthouden in de juiste volgorde. *Rijmwoorden* Ik kan aangeven of woorden wel of niet op elkaar rijmen. Ik kan rijmwoorden herkennen in een liedje, versje of gedichtje. Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord. Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen/ Oriëntatie op verhaal en tekst* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes en de titel te weten. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet. *Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik geef de tekst betekenis door er een beeld bij te vormen in mijn hoofd. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes.
Schrijven	Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Waar gaat het lied over? Wat is een skelet? Wat zijn je botten?

Opdracht: Versje
De kinderen en leerkracht zeggen het versje op.

Opdracht: Bewegingen bij het versje
De kinderen gaan bewegingen in het versje nadoen. De kinderen maken bij elk lichaamsdeel het juiste aanwijs- of beweeggebaar.

Opdracht: Aanwijzen
De kinderen wijzen tijdens het liedje steeds de woorden aan (op hun eigen lichaam) en/of op de afbeelding van het skelet ✎.
Eventueel: De kinderen schrijven of stempelen de woorden die voorkomen in het lied op de juiste plek op het papier✎.

De woorden: De botten, het skelet, voet, knie, arm.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. *Luisteren* Ik kan met aandacht luisteren naar verhalen, liedjes en gedichten. Ik kan aandachtig meedoen aan luisterspelletjes.
Voorbereidend technisch lezen	*Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik kan woorden die ik hoor onthouden in de juiste volgorde. *Rijmwoorden* Ik kan aangeven of woorden wel of niet op elkaar rijmen. Ik kan rijmwoorden herkennen in een liedje, versje of gedichtje. Ik kan een rijmregel afmaken met een rijmwoord.

	Ik kan een rijmwoord bedenken bij een bepaald trefwoord.
Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat is een skelet?

Verbanden leggen: Bedenk nu zelf een couplet over een lichaamsdeel naar keuze. Welke bewegingen passen goed bij dit lichaamsdeel? Voor welke bewegingen heb ik dit lichaamsdeel nodig? Wat is het verschil tussen een skelet van een volwassene en een kind? Waarom heb je een skelet nodig? Waar in je lichaam zitten wel botten en waar in je lichaam zitten geen botten?

Opdracht: Skelet

De kinderen leggen in eigen woorden uit wat een skelet is. Heeft iedereen een skelet? Heeft jouw huisdier ook een skelet? Waarom zou je een skelet nodig hebben? Waarom heb je botten in je lichaam nodig?

Opdracht: Lichaamsdelen

Leer de lichaamsdelen aan de hand van het filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=C2_CrZQXVCs (05:33 min). De kinderen wijzen tijdens het filmpje steeds de lichaamsdelen aan waar in het filmpje over gesproken wordt.

Tip: Bespreek ook steeds met de kinderen waar in je lichaam wel en geen botten zitten. Bijvoorbeeld: In je hoofd en neus zitten wel botten (kun je deze voelen?) In je wenkbrauw en in je wimpers zitten geen botten (Wat zit hier dan wel? Voel maar. Hier zitten haartjes).

Opdracht: Nieuwe coupletten

De kinderen bedenken nieuwe coupletten voor bij het liedje. Kies hiervoor een lichaamsdeel waar wel botten in zitten en probeer met de kinderen eerst zelf een versje en beweging te bedenken. Focus hierbij op de rijmwoorden: wat rijmt het bijvoorbeeld op hoofd, teen, handen en arm?

Hieronder zijn eventueel wat suggesties voor coupletten:

Hoofd
Heb je botten in je hoofd? Knik maar ja! (knik knik)
Heb je botten in je hoofd? Knik maar ja! (knik knik)
Ja, je schedel doet goed mee,
hij beweegt een beetje mee,
Heb je botten in je hoofd? Knik maar ja! (knik knik)

Armen
Heb je botten in je arm? Zwaai maar rond! (zwaai zwaai)
Heb je botten in je arm? Zwaai maar rond! (zwaai zwaai)
Ja, je arm gaat op en neer,
en soms zelfs een beetje meer,
Heb je botten in je arm? Zwaai maar rond! (zwaai zwaai)

Handen
Heb je botten in je hand? Klap maar zacht! (klap klap)
Heb je botten in je hand? Klap maar zacht! (klap klap)
Ja, je vingers doen het goed,
ze bewegen zoals het moet,
Heb je botten in je hand? Klap maar zacht! (klap klap)

Neus
Heb je botten in je neus? Snuffel maar! (snuf snuf)
Heb je botten in je neus? Snuffel maar! (snuf snuf)
Ja, je neus die ruikt zo fijn,
bloemen, koekjes, groot of klein,
Heb je botten in je neus? Snuffel maar! (snuf snuf)

Tenen
Heb je botten in je teen? Wieb' maar snel! (wiebel wiebel)
Heb je botten in je teen? Wieb' maar snel! (wiebel wiebel)
Ja, je tenen gaan omhoog,
en bewegen vrolijk ook,
Heb je botten in je teen? Wieb' maar snel! (wiebel wiebel)

Tip: Je kunt deze voorbeelden ook in ChatGPT zetten. Om ChatGPT daarna een couplet te laten verzinnen over een ander lichaamsdeel dan bovengenoemde lichaamsdelen, geef ChatGPT dan de prompt:

Je schrijft coupletten voor liedjes. Dit doe je op het ritme van ''If you're happy and you know it clap your hands". Hierboven heb ik een aantal voorbeelden gezet. Maak nu op dezelfde manier een couplet over het lichaamsdeel [noteer hier het lichaamsdeel]. Zorg ervoor dat het couplet rijmt (rijmschema: in de 3^{e} en 4^{e} zin moet het laatste woord op elkaar rijmen). Zorg er ook voor dat je bewegingen toevoegt aan het couplet. Het couplet moet logisch klinken en geschikt zijn voor kleuters (leeftijd: 4-6 jaar).

3 Contextronde

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.
Schrijven	Ik kan woorden (na)stempelen. Ik kan woorden naschrijven. Ik kan mijn eigen naam schrijven. Ik kan woorden en korte zinnen (2 woorden) schrijven. (groep 2)

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zou er gebeuren als we helemaal geen botten hadden?

Verbanden leggen: Hoe verschillen botten in vorm en grootte? Wat hebben de dansbewegingen te maken met de botten in je lichaam? Welke lichaamsdelen gebruik je tijdens het dansen?

Waardebepaling: Welke botten zijn belangrijk voor bewegen, en waarom? Waarom is het handig om te weten hoe een skelet eruitziet?

Persoonlijke relevantie: Waar zitten de verschillende lichaamsdelen van mijn lichaam?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Kunstatelier 1

De kinderen maken met klei botten in verschillende vormen en maten.

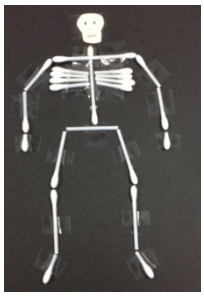
Bron: Pinterest

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen leggen de gemaakte botten van groot naar klein.
De kinderen tellen de botten en maken zelf rekensommen met de verschillende botten. De kinderen krijgen opdrachten mee tijdens het kleien van de botten, bijvoorbeeld: *Het bot moet 8 cm lang zijn en 2 cm breed.*

Kunstatelier 2

De kinderen maken een skelet na met wattenstaafjes en zwart papier. De kinderen schrijven met wit potlood of stempelen hun eigen naam en het woord *skelet* op het papier.

Bron: Pinterest

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen schrijven een aantal namen van lichaamsdelen op het papier. Dit schrijven ze op de juiste plek naast het skelet.

Muziekatelier

Zing liedjes met de kinderen die gaan over botten en het skelet. De kinderen bedenken zelf dansjes en bewegingen bij het lied.
Liedjes:

- Meneer skelet dansuitdaging: https://www.youtube.com/watch?v=JYDLUr4YqqQ&list=RDJYDLUr4YqqQ&start_radio=1 (02:14 min)
- The Skeleton Dance (Engelstalig): https://www.youtube.com/watch?v=e54m6XOpRgU&list=RDe54m6XOpRgU&start_radio=1 (01:55 min)
- De kinderen maken muziek met verschillende materialen en muziekinstrumenten. Introduceer het muziekfilmpje eerst aan de hand van een kort verhaaltje: *Joe en Eric komen een kist tegen die in de zeebodem was verborgen. Een piratenskelet bewaakt de schat. Ze besluiten muziek te maken met de buit, waarna het skelet zich probeert te verstoppen. Als hij zich weer laat zien, doet hij gezellig mee.* https://www.youtube.com/watch?v=1hCITK5xOlY&t=1755s (39:55 min)

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Voorbereidend technisch lezen	*Woorden* Ik kan woorden en zinnen correct nazeggen. Ik kan woorden die ik hoor onthouden in de juiste volgorde.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Weten de kinderen wat een skelet is? Kunnen de kinderen woorden en zinnen nazeggen? Kennen de kinderen de betekenis van alle moeilijke woorden? Welke moeilijke woorden

Opdracht: Nieuw couplet

De kinderen zingen een nieuw couplet, maar dan over het skelet. Vraag de kinderen eerst wat het skelet precies is. Kunnen de kinderen dit in eigen woorden uitleggen?

Sluit daarna af met het couplet. Vertel de kinderen dat jullie nu gaan checken of jullie skelet goed werkt. De kinderen doen de bewegingen na die horen bij het couplet.

Als je skelet goed werkt
Als je skelet goed werkt, sta dan recht!
Als je skelet goed werkt, sta dan recht!
Je staat stevig op je been,
want je botten doen het *fijn*!
Als je skelet goed werkt, sta dan recht!

Als je skelet goed werkt, sta dan krom!
Als je skelet goed werkt, sta dan krom!
Je loopt een beetje krom,
met je hoofd en schouders om!
Als je skelet goed werkt, sta dan krom!

Als je skelet goed werkt, draai dan rond!
Als je skelet goed werkt, draai dan rond!
Je draait een mooie zwaai,
met je armen in de draai!
Als je skelet goed werkt, draai dan rond!

Als je skelet goed werkt, sta weer recht!
Als je skelet goed werkt, sta weer recht!
Je staat stevig op je been,
want je botten doen het *fijn*!
Als je skelet goed werkt, sta weer recht!

Vraag de kinderen nu of hun skelet goed werkt. Konden ze met alle bewegingen zonder pijn meedoen? Eventueel: Zeg hardop: ‘’Bedankt skelet!’’

Opdracht: Woordenschatspel: Raadsels

De kinderen luisteren naar de raadsels. Ze overleggen in tweetallen wat het antwoord op het raadsel zou kunnen zijn. Bespreek de antwoorden daarna klassikaal.

Van je hoofd tot je teen,
alles hoort erbij, iedereen heeft er één.
Het is jouw hele buitenkant.
Wat ben ik?
Antwoord: het lijf

Ik zit onderaan je been,
ik loop overal heen.
In je schoen, dat is geen gein
ik ben klein, maar kan ook groot zijn!
Wat ben ik?
Antwoord: de voet

Ik zit tussen je been en je voet.
Als ik pijn doe, is dat niet zo goed.
Ik help je springen, bukken en rennen.
Wat ben ik?
Antwoord: de knie

Ik kan omhoog, ik kan omlaag.
Ik zwaai hallo en soms ook daag.
Aan het eind zit een handje.
Wat ben ik?
Antwoord: de arm

Ik zit in jouw lijf, maar je kunt me niet zien.
Zonder mij kun je niet rechtop staan.
Ik ben hard en wit van kleur.
Wie ben ik?
Antwoord: het skelet / de botten

Proefje waterzuivering

Informatieve tekst - stappenplan

Sluit aan bij de afsluitende week

Proefje ‘Waterzuivering’

Wat heb je nodig?

lege plastic frisdrankfles

halve liter water

emmer

scherp mesje

watten

zand

grind

aarde

melk

sinaasappelsap

plak ontbijtkoek

DE NOORDWIJKSE METHODE

DE NOORDWIJKSE METHODE

Wat moet je doen?

snijd de onderkant van de fles af

zet de bovenkant van de fles op zijn kop op de onderkant

watten in de fles

zand in de fles

grind in de fles

vies water maken

Afbeelding

vies water in de fles

hoe ziet het water eruit als het door de waterzuivering is geweest?

Het water gaat door een waterzuivering van steeds fijner materiaal. Het werkt als een filter waarin de vieze deeltjes blijven hangen. Daardoor komt er schoon water uit de waterzuivering!

Doelen en opdrachten bij tekst

Tekstsoort

Behandelde tekstsoort	*Informatieve tekst* Stappenplan

Woordenschatwoorden bij de tekst

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden. *BAK* *Groep 1* - *Groep 2* Roeren, mengen. *WAK* *Groep 3* - *Overige moeilijke woorden:* De zeef, de aarde, de grond, gieten, het regenwater, de bacterie.

Materialen bij de les

- Bijlagen horend bij de les 📎.
- Glas slootwater.
- Glas kraanwater.
- Plastic flessen.
- Benodigdheden proefje.

1 Betekenisronde

Stap 1: Standaard introductie tekst

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 1: Voorspellen* Ik voorspel waar de tekst over gaat door te kijken naar de kaft, de plaatjes, de titel en tussenkopjes. Ik denk na over wat ik al van een onderwerp weet.

1. Voorspel waar de tekst over gaat: Doe dit aan de hand van de afbeeldingen bij de tekst, de titel en tussenkopjes.
2. Activeer de voorkennis: Ga na wat de kinderen al over het onderwerp weten.
3. Bespreek met de kinderen de tekstsoort en het doel van de tekst.

Opdracht: Introductie

Zet een glas slootwater en een glas met schoon water op tafel en vraag aan de kinderen welk van het water schoon is en welke vies. Vraag vervolgens of ze denken dat het vieze water hetzelfde nog kan worden als het schone water. Waarom denken ze dat wel / niet?

Stap 2: Technisch lezen

Voorbereidend technisch lezen	Kies een van de technisch lezen werkvormen die terug te vinden zijn onder het kopje ‘technisch lezen’. *Klanken* Ik kan namen van voorwerpen verdelen in klankgroepen. Ik kan namen van voorwerpen en dieren klank voor klank uitspreken.

Stap 3: Onderzoekend lezen

Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen. Ik kan plaatjes van een verhaal op een goede volgorde leggen.
Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt.

	Spreken en presenteren Ik kan een verhaal in een logische volgorde vertellen.

Denkbubbelvraag:
Onthouden en begrijpen: Hoe kun je volgens het proefje het vieze water in het glas schoon krijgen?

Opdracht: Op de goede volgorde

Print het stappenplan voor het zuiveren van water uit. De kinderen leggen de stappen in de goede volgorde. Denken ze dat het zo klopt? Vervolgens spreken de kinderen de benodigdheden voor het proefje klank voor klank uit.

2 Detailronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Gesprekken* Ik kan antwoord geven op een eenvoudige vraag. Ik kan met een leergesprek meedoen en bij het onderwerp blijven. Ik kan mij houden aan de gespreksregels, zoals naar elkaar luisteren, wachten op je beurt. *Luisteren* Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren. *Spreken en presenteren* Ik kan duidelijk uitleg geven, bijvoorbeeld bij tekeningen of afbeeldingen. Ik kan kort vertellen over een bekend voorwerp of afbeelding.
Woordenschat	Ik begrijp nieuwe woorden. Ik kan nieuwe woorden toepassen in de juiste context. Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat betekent roeren? Wanneer ben je aan het mengen?

Verbanden leggen: Welk woord hoort bij welke afbeelding of bij welk product?

Opdracht: Woorden benoemen

De kinderen kijken naar de stappen en de leerkracht leg de verzamelde spullen op tafel. Vervolgens bespreken de kinderen en leerkracht de volgende moeilijke woorden: Roeren, mengen, de zeef, de aarde, de grond, gieten, de gieter, het regenwater, de bacterie.

Op welke afbeelding wordt er geroerd? En wat betekent een zeef?
De kinderen laten dit zien en leggen dit uit aan de hand van de spullen en de afbeeldingen.

Opdracht: Wat wel en wat niet?

Leg verschillende voorwerpen en ingrediënten op de tafel middenin de kring. Voorwerpen en ingrediënten die je wel nodig hebt: lege plastic fles, halve liter water, emmer, mesje, watten, zand, grond, aarde, melk, sinaasappelsap, ontbijtkoek.
En voorwerpen en ingrediënten die je niet nodig hebt, zoals: plakband, schaar, koffie, theezakjes, pen, glas, horloge.

De kinderen schuiven alle voorwerpen en ingrediënten die je wel nodig hebt voor het proefje naar de ene kant van de tafel en schuiven de voorwerpen en ingrediënten die je niet nodig hebt naar de andere kant van de tafel.

Opdracht: Sorteren

Gebruik voor deze opdracht dezelfde voorwerpen en ingrediënten die je gebruikt hebt tijdens de vorige opdracht. De kinderen sorteren de verschillende voorwerpen en ingrediënten:

- Van groot naar klein.
- Sorteren per kleur.
- Van licht naar zwaar.

3 Contextronde

Mondelinge taalvaardigheid	*Luisteren* Ik kan naar aanleiding van een klein verhaal het juiste plaatje aanwijzen. Ik kan luisteren naar instructies en deze uitvoeren.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes.

	Leesstrategie 3: Verduidelijken Ik kan een stukje terug- of vooruitbladeren (dit gebeurt al door het herhaald lezen). *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Studie-vaardigheden	Ik kan een hypothese stellen en controleren of deze klopt of niet.

Denkbubbelvraag:
Kritisch denken: Wat zijn bacteriën? Wat denk je dat er gebeurt als je afwasmiddel bij het water doet?

Perspectief nemen: Hoe zou een ander het vinden als ik mijn handen niet was?

Verbanden leggen: Waar zorgt het afwasmiddel (zeep) voor?

Waardebepaling: Waarom is het belangrijk dat we water zuiveren?

Persoonlijke relevantie: Hoevaak was ik mijn handen? Drink ik liever schoon of vies water? Was ik mijn handen liever met gezuiverd of ongezuiverd water?

Creatief denken: Hoe zou je water nog meer kunnen zuiveren? Wat kan je nog toevoegen aan je waterzuiveringssysteem om hem nog beter te maken?

Kies voor deze ronde één of meerdere van de volgende ateliers:

Ontdekatelier

De kinderen maken zelf een waterzuiveringssysteem van plastic flessen volgens het stappenplan. We raden aan om deze opdracht sowieso te doen, omdat deze past bij de tekst.

Groep 3/plusopdracht: Andere materialen

De kinderen maken na het maken van hun waterzuiveringssysteem nog een waterzuiveringssysteem maken, maar dan met maar 1 materiaal (steentjes, watjes, zand). De kinderen doen nogmaals de test om vies water te zuiveren met dit systeem. Wat denken de kinderen dat beter werkt? Wat werkt uiteindelijk beter? Hoe komt dat?

Studievaardigheden
De kinderen stellen een hypothese: Wat denken ze dat er gaat gebeuren? Daarna testen ze deze hypothese. Kwam hun verwachting uit of niet?

Ontdekatelier of kringactiviteit

De kinderen doen een proefje met schoon water en peper (viezigheid). Je hebt hiervoor nodig; gemalen peper, water, diep bord en afwasmiddel. De kinderen maken het bord goed schoon. Vervolgens gieten de kinderen een laagje water in het bord. Ze strooien daarna wat peper op het water, leg uit dat dit staat voor viezigheid/bacteriën. Doe een beetje afwasmiddel (als zeep) op je vinger en stop deze voorzichtig in het water. Wat gebeurt er?

Studievaardigheden
De kinderen stellen een hypothese: Wat denken ze dat er gaat gebeuren? Daarna testen ze deze hypothese. Kwam hun verwachting uit of niet?

Groep 3/plusopdracht: Poster

De kinderen maken een tekening waarop duidelijk wordt waarom het belangrijk is om je handen te wassen. De kinderen schrijven ook een aantal woorden/ zinnen op die te maken hebben met dit onderwerp.

Leesatelier

De kinderen gaan lezen in de leeshoek. Zorg voor een leeshoek met een aantal (prenten)boeken passend bij het thema. De kinderen bladeren zelfstandig door de boeken heen of lezen de boeken zelfstandig. Tips voor de boeken zijn te vinden in de boekenlijst.

Groep 3 / Plusopdracht

De kinderen gaan op zoek gaan naar woorden met een specifieke letter.

4 Reflectieronde: evaluatie van de doelen

Woordenschat	*Algemeen* Ik begrijp nieuwe woorden.
Onderzoekend lezen	*Leesstrategie 2: Vragen stellen met De Denkbubbels* Zie vragen horend bij de leesrondes. *Leesstrategie 3: Verduidelijken* Ik kan informatie ordenen voor een beter begrip van de tekst. Bijvoorbeeld: En toen? En daarna? Ik kan een moeilijk woord uitleggen in eigen woorden. *Leesstrategie 4: Samenvatten* Ik kan het verhaal of de informatie in het kort navertellen.
Schrijven	Ik kan een tekening maken om een woord uit te beelden.

Denkbubbelvraag:
Waardebepaling: Kunnen de kinderen een uitleg geven bij een afbeelding of object? Kennen de kinderen de betekenis van alle moeilijke woorden?

Opdracht: reflecteren op het stappenplan

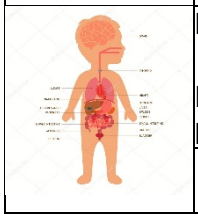
De kinderen leggen aan elkaar uit hoe het waterzuiveringssysteem werkt, dit mogen ze doen aan de hand van hun eigen gemaakte waterzuiveringssysteem en/of aan de hand van het stappenplan. Eventueel kun je ook ouders hiervoor uitnodigen, de kinderen leggen dan aan hun ouders stapsgewijs uit wat ze hebben gemaakt en hoe het kan dat het water gezuiverd wordt.

Opdracht: Woordenschatspel: Teken het woord

Noem een van onderstaande woorden. De kinderen maken een tekening van het woord op papier of op hun wisbordje. Woorden die hier geschikt voor zijn: de zeef, de aarde, het water, de regen.

Teksten

Informatieve teksten

	Praatplaat 'Bij de dokter' De praatplaat is te vinden via: https://www.sjusjun.com/illustraties/educatief/praatplaat-bij-de-dokter/
	Posters menselijk lichaam De posters over het menselijk lichaam zijn aan te schaffen via: https://www.educatheek.nl/klasmaterialen/posters/menselijk-lichaam/

Ogentest

Naam patiënt:
Leeftijd:
Naam dokter:

c h u

a o h t

d h l e n

c e a t h o

c l t n h o d

Amuserende of ontspannende teksten

	Animatiefilmpje ‘Naar het ziekenhuis’ Je vindt het filmpje via: https://www.youtube.com/watch?v=iPyJxjuZ1Mo
	Het kabouterziekenhuis Vind de video over het Kabouterziekenhuis via: https://www.youtube.com/watch?v=oJFc9wyrADY
schooltv	**Online prentenboek ‘Het smulparadijs’** https://schooltv.nl/video-item/het-smulparadijs-prentenboek-uit-koekeloere

Versje over botten

Het botjes lied

Voel je vinger, voel je teen
Pak je enkel, nu meteen
Knijp dan eens 1,2,3
In je hoofd of in je knie
En dan merk je blij van zin
Er zit iets hards van binnenin
En dat gaat niet gauw kapot
En dat spul dat heet dus bot

Oh, er is bot, bot, bot, bot, bot in ieder mens
Bot, bot, bot, bot in ieders pens
Een massa botjes die je niet bij name kent
En bot, bot, bot, bot houd je overeind

Er zijn botjes in je voet
Anders loop je niet zo goed
In je hielen, in je hand
Anders val je op je kant
Ieder mens, dun of **dik**
Die heeft botjes net als ik

Bron: Bol.com https://www.bol.com/nl/nl/p/monsters-en-andere-enge-dingen/1001004002498889/?referrer=socialshare_pdp_androidapp

Lied ‘Dokter dokter’

Je vindt het volledige lied via: https://schooltv.nl/video/liedje-dokter-een-liedje-over-de-dokter/#q=ziek

Lied ‘Groente is gezond’

Je vindt het lied via: https://www.youtube.com/watch?v=fUjgo1Urr9U

Groente is gezond, Monique Harteveld

Nee, groente is niet altijd groen
Een wortel is oranje
Net als een pompoen die is niet groen
Bloemkool is wit
Bietjes zijn rood
Eet je groente op want dan word je groot
Vers van de grond
Groente is gezond

Een liedje uit het Zingverhaal 'Mijn moestuin'.

Online prentenboek ‘Het smulparadijs’

Je vindt het online prentenboek uit Koekeloere via: https://schooltv.nl/video/het-smulparadijs-prentenboek-uit-koekeloere/

Tabel tekstsoorten en werkvormen

Hoofddoelen **Hoofddoelen**	Taalbegrippen	Mondelinge taalvaardigheid	Voorbereidend technisch lezen	Woordenschat	Onderzoekend lezen	Schrijven
Uitgewerkte les 1: Informatieve tekst – Meneer beer heeft honger	Verschil tussen lezen en schrijven.	Gespreks- en luistervaardigheden, mening verwoorden, vragen stellen, verhaal vertellen over eigen ervaring.	Woorden verdelen in klanken en klankgroepen, lange en korte woorden.	Begrijpen van nieuwe woorden, toepassen in juiste context en betekenis geven.	Voorspellen, vragen stellen, verduidelijken, samenvatten en navertellen.	Woorden stempelen en overschrijven.
Uitgewerkte les 2: Amuserende tekst – Boer Boris op de markt		Verhaal navertellen, in goede volgorde vertellen, luisteren naar verhalen, praten over het verhaal en over afbeeldingen.	Ik weet dat een zin uit woorden bestaat.	Begrijpen van nieuwe woorden.	Voorspellen, vragen stellen, verduidelijken, samenvatten en navertellen, verhaal op goede volgorde leggen, navertellen.	Woorden naschrijven, stempelen, zinnen schrijven, grote basispatronen.
Uitgewerkte les 3: Amuserende tekst – Anna en haar groentetuintje		Eenvoudige vraag, leergesprek, praten over een afbeelding, juiste afbeelding aanwijzen.	Zinnen en woorden nazeggen, zin langer maken (met trefwoord).	Begrijpen van nieuwe woorden, toepassen in juiste context en betekenis geven.	Voorspellen, vragen stellen, verduidelijken, verhaal in logische volgorde vertellen, samenvatten, naspelen en navertellen.	Staafdiagram, tekening maken van een woord, naam en woorden schrijven / stempelen.
Uitgewerkte les 4: Informatieve tekst – recept groentesoep		Praten over de ingrediënten, juiste afbeelding	Horen of een klank verandert.	Begrijpen van nieuwe woorden	Voorspellen, verduidelijken, verhaal	Recept, woorden overschrijven, stempelen.

		aanwijzen, sorteren, luisterspelletjes, mening verwoorden.		en toepassen in de juiste context.	navertellen en naspelen, denkbubbels.	
Uitgewerkte les 5: Amuserende tekst – Rupsje nooitgenoeg		Gesprekken, luisteren.	Rijmwoorden en zinnen.	Het leren van nieuwe woorden.	Leesplezier, vragen stellen met De Denkbubbels, samenvatten.	Zelf woorden schrijven.
Uitgewerkte les 6: Amuserende tekst – Boer Boris en het gebroken been		Gesprekken, luisteren, spreken en presenteren.	Rijmwoorden, woorden en zinnen.	Het leren van nieuwe woorden.	Leesplezier, vragen stellen met De Denkbubbels, samenvatten.	Woorden schrijven en nastempelen.
Uitgewerkte les 7: Informatieve tekst - Poepposter		Gesprekken voeren en luisteren.	Klanken.	Het leren van nieuwe woorden, context, eigen woorden.	Voorspellenen en vragen stellen met De Denkbubbels.	
Uitgewerkte les 8: Informatieve tekst – kijkplaat röntgenfoto		Juiste plaatje aanwijzen, afbeeldingen sorteren, samen praten over het onderwerp en de afbeeldingen.	Zin langer maken, zinnen nazeggen.	Begrijpen van nieuwe woorden, toepassen in juiste context, uitleggen in eigen woorden.	Voorspellen, verduidelijken, verhaal navertellen en naspelen, denkbubbels.	Woorden naschrijven en stempelen, eigen naam schrijven.
Uitgewerkte les 9: Amuserende tekst – liedje dokter		Praten over het onderwerp, met een leergesprek meedoen, naar liedje luisteren met aandacht.	Rijmwoorden, letter herkennen.	Begrijpen van nieuwe woorden, toepassen in juiste context, uitleggen in eigen woorden.	Voorspellen, verduidelijken, verhaal navertellen en naspelen, denkbubbels.	Woorden naschrijven, stempelen, zithouding, schrijfhouding, pengreep.
Uitgewerkte les 10: Informatieve tekst - skelet		Praten over een onderwerp.	.Rijmwoorden, woorden en zinnen nazeggen.	Begrijpen van nieuwe woorden.	Voorspellen, verduidelijken, verhaal navertellen en naspelen, denkbubbels.	Woorden nastempelen en schrijven.

Uitgewerkte les 11: Informatieve tekst – Proefje waterzuivering		Gesprekken, luisteren, spreken en presenteren.	Klanken.	Het leren van nieuwe woorden.	Voorspellen, vragen stellen met De Denkbubbels, verduidelijken, samenvatten.	

8 werkvormen per ronde

Ronde 1: Betekenisronde

- Er liggen afbeeldingen over het verhaal in de kring. De leerkracht of een kind geeft een omschrijving bij een van de afbeeldingen. Wijs aan welke afbeelding bij de omschrijving hoort.
- Maak zinnen af over het verhaal. Bijv. De jongen ging...
- De leerkracht stopt ergens in het verhaal met lezen. Voorspel hoe het verhaal verder zou kunnen gaan. De leerkracht leest vervolgens de rest van het verhaal voor.
- Dobbel met een dobbelsteen waarop de woorden “wie, wat, waar, wanneer, waarom en hoe” staan. De leerkracht stelt een vraag die met dit woord begint.
- Speel met poppetjes, diertjes en andere attributen het verhaal na.
- Beantwoord vragen over de tekst met petje op/petje af, staan/zitten, 1 been, etc.
- Reconstrueer het verhaal door afbeeldingen van personen of voorwerpen uit het verhaal op volgorde te leggen. Vertel daarna aan de hand van de afbeeldingen het verhaal.
- Maak een tekening van een voorwerp uit het verhaal.

Ronde 2: Detailronde

- De leerkracht geeft een woord uit het verhaal. Maak daar een eigen zin bij.
- Herken je het woord uit het verhaal? Ga staan als het woord bij het verhaal hoort.
- De leerkracht neemt een persoon of voorwerp uit het verhaal in gedachten. Stel vragen om erachter te komen wie of wat het is.
- Onthoud de woorden in de juiste volgorde.
- Benoem het eerste of laatste woord van een reeks.
- Benoem welke zin langer/korter is.
- Orden in verschillende categorieën. Bedenk bij elke categorie nog een extra woord.
- De kinderen tekenen de hoofdpersoon. Hoe denken ze dat …. eruit ziet?

Ronde 3: Contextronde

- Zoek overeenkomsten en verschillen tussen twee teksten.
- Teken jezelf als persoon in het verhaal.
- Verzin een limerick over de tekst of het onderwerp van de tekst.
- Bedenk een lied of rap over de tekst en alles wat je kunt vinden over dit onderwerp.
- Schrijf een eigen fantasie vervolg bij een verhaal.
- Schrijf een e-mail, kaart, brief of Whatsapp bericht aan een persoon uit de tekst.
- Interview een persoon uit de tekst en schrijf op wat hij/zij zou antwoorden.
- Verzin met de groep een fantasieverhaal over het onderwerp van de tekst, waarbij iedereen steeds een zin schrijft en hiermee het verhaal aanvult.

Ronde 4: Reflectieronde

Controleer of het doel van de les behaald is a.d.h.v. reflectiewerkvormen, zoals:

- Ren je rot
  De kinderen bedenken allerlei quizvragen met vier antwoordmogelijkheden. Stop alle vragen in een pot. Teken op het schoolplein of in de aula vier vakken op de grond. Lees een vraag uit de pot voor. De kinderen luisteren naar de vraag en rennen naar het juiste vak. Staan ze verkeerd dan zijn ze af.
- Raad het begrip
  Beschrijf een themawoord aan een andere leerling. De ander raadt welk woord jij hebt omschreven.
- Rijtjes
  Bedenk zoveel mogelijk woorden die te maken hebben met de les/het onderwerp. Je kunt ze deze woorden ook in groepjes laten categoriseren.
- De Bom
  De leerlingen spelen het spel 'de bom'. Daarbij is één leerling de bom die kan ontploffen, deze leerling zit met zijn rug naar de klas toe. De rest van de groep gaat staan en gooit over met een bal. Zegt 'de bom' BOEM dan is deze leerling af. De leerling geeft antwoord op een inhoudelijke vraag die is gesteld door de leerkracht en gaat zitten.
- Waar of niet.
  Noem een stelling over het voorgelezen verhaal. Is het waar dan gaan de kinderen staan is het niet waar dan gaan de kinderen springen. Wissel de bewegingen af.
- Teken wat je hebt geleerd
  Laat in een tekening zien waar de tekst van vandaag over ging.
- Beantwoord de vraag
  De kinderen lopen door de klas. Als de leerkracht in zijn handen klapt of de muziek stopt, vormen de leerlingen tweetallen. Ze beantwoorden de vraag die de leerkracht stelt.
- Reflectiebeweging (Gebaseerd op het spel “ik ga op reis en ik neem mee..”)
  Reflecteer op vanmiddag door 1 feit te noemen dat je geleerd hebt. Bedenk hierbij een beweging. De leerling na jou herhaalt jouw feit en voegt er een nieuw feit aan toe.